

Osaamista
ja oivallusta
tulevaisuuden
tekemiseen

Kunigunde Lettenmeier

Hyvän lainattavan juhlavaatteen ominaisuudet

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Vestonomi (AMK)

Vaatetusalan tutkinto-ohjelma

Opinnäytetyö

15.3.2019

Tekijä Otsikko	Kunigunde Lettenmeier Hyvän lainattavan juhlavaatteen ominaisuudet
Sivumäärä Aika	32 sivua + 1 liite 15.3.2019
Tutkinto	Vestonomi (AMK)
Tutkinto-ohjelma	Vaatetusalan tutkinto-ohjelma
Ohjaajat	Lehtori, KM, Ülle Liesvirta Yrittäjä Emmi Malmström, Vaaterekki
<p>Tässä opinnäytetyössä tutkitaan hyvän lainaamojuhlavaatteen ominaisuuksia ja juhlavaatteiden merkitystä vaatelainaamon valikoimassa. Tutkimustuloksia hyödynnetään Vaaterekin juhlavaatevalikoiman kehittämiseen.</p> <p>Opinnäytetyön yhteistyöyrittys on helsinkiläinen vaatelainaamo Vaaterekki, ja työ toteutettiin tapaustutkimuksena. Teorialähteiden avulla perehdyttiin vaatelainaamoilmiöön ja sen taustoihin. Varsinainen tutkimusaineisto koostui Vaaterekin lainaustiedoista, haastatteluisista, jäsenkyselystä ja havainnoinnista.</p> <p>Juhlavaatteiden merkitystä lainaamon valikoimassa tarkastellaan yrittäjien, jäsenten ja kestävän kulutuksen näkökulmista. Lainaamokäytössä olevista juhlavaatteista tutkitaan malliin, mitoitukseen, materiaaleihin, laatuun ja väreihin liittyviä ominaisuuksia. Vaaterekin juhlavaatevalikoimaa laajennetaan valitsemalla valmiskaavoja tekevän Namedin mallistosta tutkimuksen perusteella lainaamokäyttöön hyvin soveltuvia malleja ja etsimällä niihin sopivat materiaalit.</p> <p>Tutkimuksen tuloksena saatiin selville lainaamokäyttöön hyvin soveltuvien vaatteiden ominaisuuksia, kuten helppohoitoisuus ja mallin sopivuus mahdollisimman monelle eri vartalolle esimerkiksi säädeltävyyden avulla. Toisaalta huomattiin myös, ettei ominaisuuksia voida määrittellä kovinkaan tarkasti ja yleispätevästi ja että vaatelainaamon valikoiman tulee ennen kaikkea olla monipuolinen. Lisäksi selvisi, että juhlavaatteet ovat hyvin tärkeä osa vaatelainaamon valikoimaa niin yrittäjien ja jäsenten kuin kestävän kehityksenkin näkökulmista.</p>	
Avainsanat	vaatelainaamo, juhlavaatteet, jakamistalous, vastuullisuus

Author Title	Kunigunde Lettenmeier Characteristics of Good Occasion Wear for Clothing Libraries
Number of Pages Date	32 pages + 1 appendix 15 March 2019
Degree	Bachelor of Fashion and Clothing
Degree Programme	Fashion and clothing
Instructors	Ülle Liesvirta, Lecturer, M.Ed. Emmi Malmström, Entrepreneur, Vaaterekki
<p>This thesis researches the characteristics of occasion wear that is well suited for sharing, and the significance of occasion wear in clothing libraries. Based on the findings, Vaaterekki's selection of occasion wear will be further developed.</p> <p>The thesis was made in cooperation with Vaaterekki, a Helsinki-based clothing library. It was conducted as case study. The theoretical background of this study covers the clothing library phenomenon and its background: the ongoing change in consumption behavior and the rise of collaborative consumption. The research methods used in this study include interviews, an online survey, observation, and using the lending data of Vaaterekki.</p> <p>The significance of occasion wear as a part of a fashion library's selection of clothes is explored from the perspectives of the fashion library entrepreneurs and members, and that of sustainability. The characteristics of occasion wear in fashion library use is researched from several points of view such as style, measurements, materials, quality and color. Vaaterekki's range of occasion wear is extended by choosing some styles from the pattern collection of Named that are well suited for shared use, and finding fitting materials for them.</p> <p>As a result of the research, some characteristics of well-shareable occasion wear were discovered. These characteristics include easy-care materials, long-lasting quality despite of intensive use and wash, and the style's suitability for many different body types for example by means of belts and elasticity. On the other hand, the findings indicate that the qualities of well-shareable occasion wear cannot be defined very accurately and universally, and that the range of occasion wear of a clothing library should above all be broad and diverse. Furthermore, it was found that occasion wear is a very important part of a clothing library's range of clothes for the entrepreneurs and members, as well as from the perspective of sustainability.</p>	
Keywords	clothing library, occasion wear, sharing economy, sustainability

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Tutkimuksen lähtökohdat	2
2.1	Yhteistyöyrityksen esittely	2
2.2	Työn tavoitteet	2
3	Tutkimusmenetelmät ja tutkimusprosessi	3
3.1	Tutkimusote	3
3.2	Aineistonkeruumenetelmät	4
3.3	Haastattelut	4
3.4	Kysely	5
3.5	Osallistuva havainnointi	6
4	Vaatteiden jakaminen kestävämmän kulutuksen mallina	7
4.1	Kestävämmän kulutuksen tarve	7
4.2	Jakamistalous vaatetusallalla	8
4.3	Vaatelainaamot	11
5	Juhlavaatteiden merkitys vaatelainaamon valikoimassa	12
6	Hyvän lainavaatteen ominaisuudet	13
6.1	Malli	14
6.2	Mitoitus	17
6.3	Materiaali	19
6.4	Laatu	21
6.5	Väri ja kuosi	23
7	Valikoiman kehittäminen	24
8	Päätäntä	27
8.1	Yhteenveto	27
8.2	Pohdinta	28
	Lähteet	30
	Liitteet	
	Liite 1. Kyselylomake	

1 Johdanto

Ilmastonmuutos, luonnonvarojen hupeneminen ja jäteongelmat ovat olleet yleisiä aiheita mediassa viime aikoina. Myös tietoisuus vaate tuotannon toimitusketjuissa tapahtuvasta ympäristön saastuttamisesta, makean veden tuhlaamisesta ja ihmisoikeusrikkomuksista on kasvanut. Tämä on johtanut kuluttajien kasvavaan kiinnostukseen ekologisesti ja eettisesti tuotettuja vaatteita kohtaan, sekä viime vuosikymmenten ajan jatkuneen kulutusjuhlan kyseenalaistuksen heräämiseen.

Samaan aikaan KonMari-ideologia ja yksinkertaisemmän elämän tavoittelun trendit kasvavat ja omistamiseen liittyvä arvovalta vähenee. Kulutusta ajavat arvot ja tunteet sekä ihmisten kulutuskäyttäytyminen ovat murroksessa. Idea autojen, tavaroiden, vaatteiden tai ideoiden käyttöoikeudesta omistamisen sijaan on herännyt ja yleistyy jakamistalouden eri muodoissa. Tämän kehityksen seurauksena viime vuosina on keksitty uusia jakamiseen ja kulutuksen vähentämiseen pyrkiviä liikeideoita, ja myös idea vaateuksen näkemisestä palveluna on nostanut päätään. Yksi viime vuosina nopeasti yleistyneistä vaatteiden kulutusmuodoista on vaatteiden lainaaminen vaatelainaamoista. Kyseessä on yhä pienen kohderyhmän ilmiö, mutta neljän viime vuoden aikana vaatelainaamojen määrä Suomessa on moninkertaistunut ja niistä on tullut taloudellisestikin kannattavia yrityksiä.

Tämä opinnäytetyö on toteutettu tapaustutkimuksena; yhteistyöyrityksenä toimii helsinkiläinen vaatelainaamo Vaaterekki. Työn tavoitteena on selvittää, mitkä ominaisuudet tekevät juhlavaatteesta yhteiskäyttöön sopivan ja millainen rooli juhlavaatteilla ylipääntään on vaatelainaamon valikoimassa. Aihetta tutkitaan lainavaatteiden vertailun, haastattelujen, jäsenkyselyn ja havainnoinnin keinoin.

Luvussa 2 esitellään toimeksiantajayritys Vaaterekki sekä opinnäytetyön tavoitteet. Kolmannessa luvussa esitellään työssä käytettyjä tutkimusmenetelmiä ja kerrotaan tutkimusprosessista. Neljännessä luvussa perustellaan tarve muuttaa kulutustottumuksia kestävämpään suuntaan sekä esitellään jakamistalouden ja vaatelainaamon käsitteet ja niiden potentiaalinen merkitys muutoksessa kohti kestävämpiä elämäntapoja. Tutkimuksen tuloksia käsitellään luvuissa 5 ja 6; ensin kerrotaan juhlavaatteiden merkityksestä osana vaatelainaamon valikoimaa, minkä jälkeen perehdytään hyvän lainaamovaatteen ominaisuuksiin useasta eri näkökulmasta. Luvussa 7 kerrotaan opinnäyte-

työn toiminnallisen osan toteutuksesta eli Vaaterekin juhlavaatevalikoiman kehittämisestä. Viimeinen luku sisältää yhteenvedon työstä sekä pohdintaa sen onnistumisesta.

2 Tutkimuksen lähtökohdat

2.1 Yhteistyöyrityksen esittely

Tämän opinnäytetyön toimeksiantaja on vaatelainaamoyritys Vaaterekki – Tuominen ja Malmström Ay. Vaaterekki on vuonna 2015 perustettu Helsingissä toimiva vaatelainaamo, jonka valikoimasta jäsenet voivat lainata vaatteita ja asusteita. Lainaamo on suunnattu naisille, ja se toimii yhteisenä yhteisöllisenä vaatekaappina jäsenilleen. Tätä opinnäytetyötä varten toteutetun kyselyn mukaan 79 % jäsenistä on 25–39-vuotiaita. Lainattavien vaatteiden koot vaihtelevat XS:stä XXL:ään painottuen kokoihin S–L, ja kokovalikoima elää jäsenten kokojen mukaan. Jäsenet saavat pitää lainassa kahta tuotetta kerrallaan enintään kolmen viikon ajan. Lainattavat tuotteet ovat suomalaista designia, ja ne on valmistettu vastuullisesti pääosin Euroopassa. Valikoima koostuu yli tuhannesta tuotteesta yli kuudeltakymmeneltä eri tuotemerkiltä ja suunnittelijalta. (Vaaterekki 2019.)

Vaaterekin tavoitteena on tarjota uudenlainen tapa kuluttaa vaatteita vaihtoehtona pikamuodille ja jatkuvalla uusien vaatteiden ostamiselle. Lainaamon avulla halutaan myös tarjota yhä useammalle mahdollisuus käyttää sellaisten tuotemerkkien vaatteita, jotka pyrkivät muuttamaan vaatetusalaan kestävämpään suuntaan. (Vaaterekki 2019.) Vaatelainaamokonseptiin perehdytään tarkemmin luvussa 4.3.

2.2 Työn tavoitteet

Tämän opinnäytetyön tavoitteena on selvittää, mitkä ominaisuudet tekevät vaatteesta hyvän juhlavaatteen vaatelainaamokäyttöön. Aihe on ajankohtainen, sillä kulutuskulttuuri on murroksessa ja vaatelainaamot yleistyvät nopeasti. Vaatelainaamoihin, ja erityisesti niiden valikoimaan, liittyvää tutkimusta on tehty vasta hyvin vähän. Tämän työn avulla pyritään siis tuottamaan uutta hyödyllistä tietoa erityisesti Vaaterekin yrittäjille, mutta myös muille vaatelainaamoille ja vaatetusalan toimijoille.

Tähän opinnäytetyöhön kuuluu varsinaisen tutkimuksen lisäksi myös toiminnallinen osuus. Sen tavoitteena on tutkimustulosten perusteella valita valmiskaavoja valmista-

van Namedin mallistosta muutama lainaamokäyttöön mahdollisimman hyvin soveltuva malli täydentämään Vaaterekin juhlavaatevalikoimaa. Tavoitteena on myös löytää valituihin malleihin ja lainaamokäyttöön mahdollisimman hyvin sopivat materiaalit, joista kyseiset juhlavaatteet teetetään ompelijalla Vaaterekin valikoimaan.

Opinnäytetyön varsinainen tutkimuskysymys on *Millainen on hyvä lainattava juhlavaate?* ja apukysymyksenä on *Millainen merkitys juhlavaatteilla on osana vaatelainaamon valikoimaa?*

3 Tutkimusmenetelmät ja tutkimusprosessi

Tässä luvussa esitellään käytetty tutkimusote ja tutkimusmenetelmät. Menetelmävalintojen yhteydessä kerrotaan myös tutkimusprosessin vaiheista ja siihen liittyvistä valinnoista. Tutkimusmenetelmien valintaa sekä tutkimusprosessin aikana tehtyjä valintoja perustellaan kirjallisuuden avulla.

3.1 Tutkimusote

Tämä opinnäytetyö on toteutettu tapaustutkimuksena, ja siinä on hyödynnetty sekä laadulliselle että määrälliselle tutkimukselle tyypillisiä tutkimusmenetelmiä. Tapaustutkimuksessa keskitytään tutkimaan kokonaisvaltaisesti yhtä tapausta, esimerkiksi henkilöä, organisaatiota tai prosessia, syvällisesti usein eri menetelmin ja huomioiden useampi näkökulma (Saarela-Kinnunen & Eskola 2015, 181). Tässä työssä tutkittava tapaus on yhteistyöyrityksenä toimiva vaatelainaamo Vaaterekki ja erityisesti sen juhlavaatevalikoima.

Oleellista tapaustutkimuksessa on tutkimusprosessin tarkka kuvaaminen ja tutkijan tekemien valintojen perustelu (Saarela-Kinnunen & Eskola 2015, 182). Vaikka tapausta pyritään tutkimaan monipuolisesti ja kokonaisvaltaisesti, on kuitenkin samalla tärkeää pystyä rajaamaan tutkimuksen aihe ja näkökulma riittävän tiiviisti ja tarkasti (Saarela-Kinnunen & Eskola 2015, 183). Jotta tutkimus olisi mahdollisimman hyödynnettävää Vaaterekin valikoiman kehittämiseksi, eikä aihe ja aineisto kasvaisi liian suureksi, tämä opinnäytetyö on rajattu käsittelemään vain Vaaterekin juhlavaatevalikoimaa. Ulkopuolelle on siis tietoisesti jätetty muiden vaatelainaamojen valikoimat sekä Vaaterekin arki-vaatteet. Näin juhlavaatevalikoimaan voidaan keskittyä syvällisemmin.

3.2 Aineistonkeruumenetelmät

Tapaustutkimukselle on ominaista joustavuus ja eri aineistonkeruumenetelmien monipuolinen hyödyntäminen. (Saarela-Kinnunen & Eskola 2015, 189.) Aineistonkeruun perusmenetelminä pidetään dokumenttien käyttöä, kyselyä, haastattelua ja havainnointia. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2010, 192.) Tässä opinnäytetyössä hyödynnetään jokaista näistä neljästä perusmenetelmästä mahdollisimman totuudenmukaisen, syvällisen ja yleistettävän tiedon saavuttamiseksi. Ensimmäisenä mukaan valikoitui dokumenttien käyttö, tässä tapauksessa Vaaterekin lainaustiedot eniten ja vähiten lainatuista juhla-vaatteista. Yritykseltä saatu lainausdata ei kuitenkaan riittänyt kovin syvälliseen analyysiin, joten päätettiin käyttää myös muita aineistonkeruumenetelmiä. Tämäntapainen aineiston keräämisen ja analyysin polveilevuus ja osittainen samanaikaisuus on hyvin tyypillistä laadullisessa tutkimuksessa (Hirsjärvi ym. 2010, 223). Vaatelainaamon jäsenille suunnatulla kyselyllä selvitettiin valikoiman nykytilaa ja kehitysmahdollisuuksia käyttäjien näkökulmasta. Vaaterekin yrittäjien ja korjausompelijan haastattelujen avulla saatiin arvokasta pitkäaikaiseen kokemukseen perustuvaa tietoa lainaamon toiminnasta sekä lainavaatteiden hyvistä ja huonoista ominaisuuksista ja rajoitteista. Myös jäsenkyselyn avoimiin kysymyksiin saadut vastaukset ovat haastattelumaista aineistoa. Havainnointia puolestaan oli sekä tapahtumien tarkkailu lainaamossa sen aukioloaikoina että lainaamon jäseneksi liittymisen kautta huomioiden tekeminen vaatteista myös käytössä.

Tutkimuksen aineisto koostuu siis Vaaterekin yrittäjien ja korjausompelijan haastatteluista, eniten ja vähiten lainattujen iltapukujen tiedoista sekä jäsenille tehdystä kyselystä. Havainnoinnin avulla aineistoon pyritään tuomaan mukaan mahdollisimman objektiivinen näkökulma. Myös aiheeseen liittyvää kirjallisuutta hyödynnetään. Tutkimuksessa huomioidaan siis monta eri näkökulmaa: vaatelainaamoyrittäjillä on kokemusta lainavaatteiden suosioista ja toimivuudesta, korjausompelija näkee vaatteiden kriittiset kohdat, ja jäsenten kokemukset ja toiveet ovat ensisijaisen tärkeitä valikoiman kehittämisen kannalta.

3.3 Haastattelut

Haastattelun etu aineistonkeruumenetelmänä on sen joustavuus. Se soveltuu hyvin esimerkiksi teemoihin, joita ei aikaisemmin ole tutkittu paljoa. (Hirsjärvi ym. 2010, 204–205.) Vaatelainaamo on uusi ilmiö, josta on vasta hyvin vähän tutkimusta. Lainaamon

yrittäjien haastattelu oli erinomainen mahdollisuus saada uutta ja ajankohtaista asiantuntijoiden kokemuksiin perustuvaa tietoa erityisesti valikoimaan liittyen. Vaaterekin yrittäjien lisäksi opinnäytetyötä varten haastateltiin yritykselle korjausompelua tekevää ompelijaa, koska hänellä on vaatetusalan koulutus ja hän näkee lainaamovaatteiden heikoimmat kohdat.

Haastattelut suoritettiin avoimina teemahaastatteluina. Teemahaastatteluissa on etukäteen valittu haastattelun aihepiirit, mutta kysymyksiä ei ole muotoiltu ja järjestelty tarkasti (Eskola & Vastamäki 2015, 29). Avoin haastattelu on melko vapaa keskustelumainen tilanne, jota haastattelija ohjailee (Hirsjärvi ym. 2010, 209). Haastatella voidaan yhtä tai useampaa henkilöä kerrallaan; ryhmähaastatteluissa samalla haastattelukerralla useammalta henkilöltä saadaan tietoa ja haastateltavat ovat yleensä luontevampia (Hirsjärvi ym. 2010, 210). Tässä tutkimuksessa oli luontevaa haastatella molempia Vaaterekin yrittäjiä yhtä aikaa myös siksi, että heillä tuli olennaisia huomioita mieleen toistensa kommentteista. Korjausompelijaa haastateltiin erikseen.

3.4 Kysely

Kysely on aineistonkeruumenetelmä, jonka avulla laajalta joukolta ihmisiä kysytään joukko kysymyksiä täsmälleen samalla tavalla. Yksi kyselyn merkittävimmistä eduista on, että sen avulla voidaan tehokkaasti kerätä laaja aineisto. Toisaalta kyselyn avulla kerätty aineisto saattaa jäädä pinnalliseksi, eivätkä kaikki vastaajat välttämättä ymmärrä kysymyksiä samalla tavalla. (Hirsjärvi ym. 2010, 193–195.) Tässä tutkimuksessa päätettiin käyttää kyselyä, koska haastattelujen ja lainaustietojen avulla kerätty aineisto jäi melko suppeaksi. Kyselyn avulla saatiin paremmin esiin Vaaterekin jäsenten näkökulma ja laajempi kartoitus heidän toiveistaan. Kysely toteutettiin nettilomakkeena.

Jotta kysely menetelmänä olisi tehokas ja hyödyttäisi tutkimusta mahdollisimman paljon, huolellisuus lomakkeen suunnittelussa ja kysymysten muotoilussa on hyvin tärkeää. (Hirsjärvi ym. 2010, 198.) Kyselyn testaamisen tärkeys korostuu erityisesti sähköisessä lomakkeessa. (Valli & Perkkilä 2015, 114.) Vaatelainaamon yrittäjien haastattelu toimi esitutkimuksena kyselylle ja pohjana kysymysten asettelulle. Lomakkeen ensimmäinen versio lähetettiin ensin kommentoitavaksi opponentille ja yhdelle vaatelainaamon jäsenelle, joiden palautteen avulla sitä kehitettiin. Paranneltu kysely jaettiin koko jäsenistölle sähköpostilla. Kun käytössä on lista kyselyn kohderyhmän sähköpostiosoitteista, nettikyselyn otos pystytään rajaamaan luontevasti tutkijan haluamalla tavalla

(Valli & Perkkilä 2015, 111). Lomake oli auki viikon, jonka aikana siihen vastasi 42 Vaaterekin noin kahdestasadasta jäsenestä.

Kysely alkoi yleisillä kysymyksillä vastaajien iästä, jäsenyyden tähänastisesta kestosta sekä juhlavaatteiden tarpeesta. Seuraava kysymys sisälsi juhlavaatteen merkitystä lainaamon valikoimassa käsitteleviä väittämiä, joihin vastattiin 5-portaisella asteikolla. Sitä seurasi monivalintakysymys *Millaisia juhlavaatteita haluaisit lisää vaaterekin valikoimaan?*, jossa vastaajat saivat valita monta vaihtoehtoa ja halutessaan kirjoittaa muun toiveen. Tällainen strukturoidun ja avoimen kysymyksen välimuoto antaa vastaajille mahdollisuuden tuoda esiin näkökulman, jota tutkija ei ehkä ole tullut ajatelleeksi (Hirsjärvi ym. 2010, 199). Väri- ja materiaalityöveitä kysyttiin erikseen avoimessa kysymyksessä, koska monivalintana kysymyksestä olisi helposti saattanut tulla liian pelkistävä; vastaajille haluttiin antaa mahdollisuus haluttujen värisävyjen tarkkaan kuvailemiseen. Viimeisessä avoimessa kysymyksessä annettiin mahdollisuus kommentoida vapaasti aiheeseen liittyen. Monivalintakysymysten ja asteikkoihin perustuvien kysymysten hyviä puolia ovat vastaajille vastaamisen helppous, koska heidän tarvitsee pohtia ja muistaa vähemmän, ja tutkimuksen tekijälle vastausten suora vertailukelpoisuus (Hirsjärvi ym. 2010, 201). Avointen kysymysten vastausten käsittely on vaikeampaa, mutta koska ne tarjoavat vastaajille mahdollisuuden ilmaista mielipiteensä omin sanoin, niiden avulla saadaan hyvin esille vastaajien tunteita ja tärkeysjärjestyksiä sekä niitä asioita, joita tutkija ei ole välttämättä osannut kysyä (Hirsjärvi ym. 2010, 201). Kyselyn avulla saatiin kerättyä jäseniltä monipuolista aineistoa. Väittämien ja monivalintakysymysten avulla saatiin selkeää, melko helposti tulkittavaa dataa, kun taas avoimet kysymykset tuottivat runsaasti haastattelumaista aineistoa. Kyselylomake on nähtävillä liitteessä 1.

3.5 Osallistuva havainnointi

Osallistuvaksi havainnoinniksi kutsutaan tutkimusmenetelmää, jossa kohdetta havainnoidaan vapaasti ja tilanteeseen mukautuen, ja jossa tutkija osallistuu itse ryhmän toimintaan. (Hirsjärvi ym. 2010, 214.) Ihanteellisessa havainnointitilanteessa tutkija osallistuu ja havainnoi luontevasti ilman, että hänen läsnäoloonsa kiinnitetään merkittävästi huomiota. (Grönfors 2015, 155.) Tämän tutkimuksen yhteydessä oli luontevaa liittyä vaatelainaamon jäseneksi, koska ilmiöstä saa paremman käsityksen henkilökohtaisen kokemuksen kautta. Jäseneksi liittymällä pääsee osaksi vaatelainaamoyhteisöä, mikä antaa tilaisuuden sekä vaatekappaleiden että yhteisön havainnointiin. Käytännössä olin

vaatelainaamon jäsen kahden kuukauden ajan ja havainnoin lainaamon tapahtumia siellä asioidessani sekä vaatekappaleita niin lainaamossa kuin käytössäkin.

Havainnointia voidaan käyttää tutkittaessa ilmiötä, joista on olemassa vasta vähän tutkimusta. Se voi auttaa tutkijaa ymmärtämään paremmin ilmiötä ja sen kontekstia. Havainnointia voidaan käyttää muiden tutkimusmenetelmien tukena. (Grönfors 2015, 149–150.) Havainnoinnin avulla on mahdollista kerätä objektiivisempaa aineistoa kuin haastattelulla tai kyselyllä, koska ihmisten itse kertoma tieto perustuu aina heidän omiin havaintoihinsa ja tulkintoihinsa niistä. (Hirsjärvi ym. 2010, 212.) Havainnointi ei ole tämän tutkimuksen pääasiallinen menetelmä, vaan sitä käytettiin tukemaan ja syventämään muuta aineistoa. Tässä opinnäytetyössä osallistuvan havainnoinnin avulla tavoiteltiin lähinnä syvällisempää ymmärrystä lainaamon toiminnasta sekä lainavaatteiden arviointia myös käytössä vaatealan ammattilaisen näkökulmasta.

4 Vaatteiden jakaminen kestävämmän kulutuksen mallina

Tässä luvussa perustellaan, miksi kestävämpiä kulutuksen muotoja tarvitaan. Yhtenä mahdollisena ratkaisuna esitellään jakamistalous ja sen sovelluksia vaatealalle. Niistä perehdytään tarkemmin vaatelainaamojen konseptiin, toimintaperiaatteisiin ja tyypilliseen kohderyhmään.

4.1 Kestävämmän kulutuksen tarve

Tekstiili- ja vaatetuotannon negatiiviset vaikutukset sekä ympäristöön että ihmisten hyvinvointiin ovat valtavia. Vaatetusteollisuuden katsotaan olevan maailman toiseksi saastuttavin teollisuudenala (Gunther 2016). Tuotanto kuluttaa hyvin suuria määriä uusiutumattomia luonnonvaroja, jotka päätyvät tuotteiden lyhyen käytön jälkeen pääosin poltettavaksi tai kaatopaikoille. Lisäksi kemikaali- ja hiilidioksidipäästöt vesiin ja ilmaan tuhoavat luontoa ja vauhdittavat ilmaston lämpenemistä. Käytetyillä kemikaaleilla ja huonoilla työoloilla on suuri vaikutus myös ihmisten terveyteen ja hyvinvointiin erityisesti tuotantomaissa. (Ellen MacArthur Foundation 2017, 18–19.)

Viimeisten viidentoista vuoden aikana vaatteiden tuotantomäärä on noin kaksinkertaistunut samalla kun yksittäisen vaateen käyttökerrat ovat vähentyneet runsaasti, ja kulutuksen ennustetaan moninkertaistuvan seuraavien kolmen vuosikymmenen aikana. Tämänhetkinen vaatteiden tuotannon ja kulutuksen malli ei ole ekologisesti, sosiaali-

sesti eikä taloudellisesti kestävä. (Ellen MacArthur Foundation 2017, 18–19.) Tarvitaan systeeminen muutos pois päin lineaarisesta nopeaan ja halpaan tuotantoon perustuvas- ta järjestelmästä kohti uutta, kiertoon ja jakamiseen perustuvaa vaatetusala- aa. (Anniina Nurmi.)

Materiaalijalanjälki on mittari, jonka avulla voidaan arvioida esimerkiksi tuotteen tai koti- talouden ympäristövaikutuksia koko elinkaaren aikaisen materiaalikulutuksen perus- teella. Tällä hetkellä suomalaisen keskimääräinen vuotuinen materiaalijalanjälki on 40,4 tonnia. Kestävä materiaalijalanjälki olisi 8 tonnia. Suomalaisten pitäisi vähentää luonnonvarojen kulutusta noin viidesosaan nykyisestä. Kotitalouksien materiaalijalan- jälkiä käsittelevissä tutkimuksissa on arvioitu, että kotitaloustavaroiden, johon kategori- aan myös vaatteet kuuluvat, kulutusta tulisi vähentää noin kuudesosaan nykyisestä. (Lettenmeier 2018, 59.) Tarvitaan siis rajua muutos tämänhetkisiin kulutustottumuksiin.

Vaatteiden käyttövaiheen optimointi on yksi tärkeimmistä ja tehokkaimmista poluista kohti resurssitehokasta ja kestävästä vaatetusala- aa. Käytännössä se tarkoittaa, että tuo- tettujen vaatteiden pitäisi olla laadukkaampia ja että vaatteille pitäisi saada lisää käyt- tökertoja. (Niinimäki 2018, 18–20.) Erityisesti juhla- ja iltapuvut jäävät usein vähälle käytölle yksityisissä vaatekaapeissa, joten niiden jakaminen on järkevää ja resurssite- hokasta. (Fletcher 2014, 208.) Vaatteiden jakaminen säästää resursseja, jos sen seu- rauksena vaatekappaleille saadaan lisää käyttökertoja ja uutena ostamisen tarve vä- henee. (Fletcher 2014, 243.)

4.2 Jakamistalous vaatetusalalla

Jakamistaloudella tarkoitetaan yhteisöllistä kuluttamista, tavaroiden, taitojen ja resurs- sien jakamista perinteisen omistamisen sijaan. Se on 2010-luvulla kehittynyt käsite ja (Pedersen & Netter 2015, 258), jonka syntyyn ovat vaikuttaneet kuluttajien kasvava huoli ympäristöstä, kulutuskäyttäytymisen muutokset ja teknologian kehitys. Modernit yhteydenpidon muodot kuten sosiaalinen media ja mobiilisovellukset mahdollistavat tavaroiden ja tiedon jakamisen uudella tavalla ja paljon entistä suuremmassa mittaka- vassa. (Lahti & Selosmaa 2013, 13–14.) Kenties tunnetuin esimerkki jakamistaloudesta on Airbnb, jonka kautta yksityishenkilöt voivat tarjota majoituspalvelua kodeissaan. Muita esimerkkejä ovat yhteiskäyttöautot, ruokaosuuskunnat, joukkorahoitus ja vaate- lainaamot. (Lahti & Selosmaa 2013, 32–33.)

Jakamistalous on vielä uusi ilmiö vaatetusalalla (Pedersen & Netter 2015, 259). Vaatteiden lainaaminen muille ei ole aina ollut edes yleisesti sosiaalisesti hyväksyttävää; vielä 1970-luvulla tyttöjä neuvottiin olemaan lainailematta vaatteita. (Arvinen, Aulanko, Heikkilä, Helenius, Ihari, Kelokorpi, Kindt, Lahti, Limingoja, Loikala, Louevuo, Magnusson, Nohynek, Olkkonen, Paltia, Raikkala, Simell, Tainio & Tuhkuri 1971, 103.) Omistamiseen liittyi silloin tiettyä arvovaltaa, sillä vaatteet olivat vielä suhteessa kalliimpia ja haluttiin näyttää, että on varaa hankkia uutta (Lahti & Selosmaa 2013, 151).

Tänä päivänä ympäristötietoisuuden kasvun sekä yksinkertaisemman elämisen ja tavaramäärän vähentämisen trendikkyyden myötä omistamisen arvostus on laskenut. Tämä käy hyvin ilmi esimerkiksi Helsingin Sanomissa lokakuussa 2018 julkaistussa Anna-Stina Nykäsen kolumnissa vaatteisiin unohtuneista hintalapuista:

Noloa on ylipäättään jäädä kiinni siitä, että on taas hankkinut uuden vaateen ja vieläpä uutena. Olisi edes vaatelainaamon lappu.

Kuten edellisestä lainauksestakin voi huomata, kulutusta ja kulutuskäyttäytymisen muutosta ajavat usein tunteet, kuten nolostuminen. Muotitieteilijä ja antropologi Hanna Wittrockin (2018) mukaan tärkeimmät kulutusta ajavat tekijät ovat tunnepohjaisia ja usein tiedostamattomia, kuten häpeä, sosiaalinen epävarmuus, hyväksynnän kaipuu ja arvostuksen tavoittelu. Tämän takia kulutustottumusten muuttaminen on vaikeaa ja hidasta; pelkkä tiedon levittäminen aiheesta ei vielä riitä. (Wittrock 2018.)

Osittain samat tunteet, jotka edistävät nopeaa kuluttamista, vaikuttavat kuitenkin parhaillaan myös johtavan kestävämmän kulutuksen ja jakamistalouden yleistymiseen. Lahti ja Selosmaa (2013, 21) jakavat tärkeimmät syyt osallistua jakamistalouteen rationaalisiin ja emotionaalisiin syihin. Rationaalisia syitä ovat muun muassa mahdollisuus säästää ja ansaita rahaa, yhteiskäytön ympäristöhyödyt ja mahdollisuus kokeilla uusia tuotteita ja palveluita. Emotionaalisia syitä puolestaan ovat esimerkiksi arvostuksen ja yhteisöön kuulumisen tunteet sekä hyvä omatunto siitä, että toimii vastuullisesti. (Lahti & Selosmaa 2013, 21.)

Juhlapukeutumisessakin kestävä kehitys ja jakaminen ovat olleet esillä viime aikoina myös julkisuuden henkilöiden kautta. Tasavallan presidentin itsenäisyyspäivän vastaanotolla nähtiin vuonna 2018 useita uusiokäytössä olevia ja vaatelainaamoista lainattuja pukuja, mikä esiteltiin hyvänä ja ympäristöystävällisenä valintana (YLE 2018). Ruotsin kruununprinsessa Viktoria puolestaan sai paljon myönteistä mediahuomiota

pukeutumalla Nobel-gaalaa äitinsä kuningatar Silvian vanhaan juhlapukuun (kuva 1) (Svensk Dam 2018).

Kuva 1. Kuningatar Silvia ja prinsessa Viktoria Nobel-gaalassa 1995 ja 2018. (Svensk Dam 2018)

Vaatteiden jakaminen on vielä melko pienen kohderyhmän ilmiö, mutta siihen liittyvät aloitteet ja yritykset yleistyvät nopeasti. Jakamistaloudella saattaakin olla mahdollisuuksia kasvaa myös valtavirran kulutustavaksi. Sillä katsotaan olevan huomattavaa potentiaalia niin kulutuksen hillitsemisen kannalta kuin kaupallisestikin. (Pedersen & Netter 2015, 259.) Monissa tuoreissa vaatetusalan kestävämpää tulevaisuutta käsittelevissä tutkimuksissa puhutaan nimenomaan vaatteiden käyttöoikeudesta omistamisen sijaan (Ellen MacArthur Foundation 2017, 44; Niinimäki 2018, 20).

Esimerkkejä vaatteiden jakamisen erilaisista muodoista ovat muiden muassa vaatelainaamot, vaatteidenvaihtotapahtumat ja verkkoalustat, joissa yksityishenkilöt voivat vuokrata toisilleen omia vaatteitaan. Myös käytettyjen vaatteiden myynti nähdään yhtenä jakamistalouden muotona. (Vähä-Heikkilä 2018, 94–98.) Jakamistaloudelle on tyyppillistä, että kuluttajat toimivat itse aktiivisesti jakamalla omistuksiaan suoraan tai alustayrityksen välityksellä toisten kuluttajien kanssa. Toisissa vaatteiden jakamisen liiketoimintamalleista, kuten vaatelainaamoissa, vaatteet ovat yritysten omistuksessa. Jakamistalous tarjoaa siis monenlaisia osallistumis- ja liiketoimintamahdollisuuksia sekä kuluttajille että yrittäjille myös vaatetusallalla. (Vähä-Heikkilä 2018, 89.)

4.3 Vaatelainaamot

Vaatelainaamolla tarkoitetaan liiketoimintamallia, jossa asiakkaat maksavat jäsenmaksua ja saavat vastineeksi käyttöönsä tietyn määrän vaatteita ja asusteita kerrallaan yrityksen valikoimasta. Palautettuaan vaatteet jäsen saa valita uudet niiden tilalle. Kyseessä on vaatetuspalvelu, jossa tuotteena on vaatteiden käyttöoikeus omistuksen sijaan. Maksut eivät ole vaatekohtaisia, kuten perinteisessä ostamisessa ja vuokraamisessa, vaan yleensä kuukausiperustaisia. (Kerkelä 2018, 12; Pedersen & Netter 2015, 259.)

Suomessa toimii tällä hetkellä ilmeisesti kahdeksan vaatelainaamo. Tämän opinnäytetyön toimeksiantajan, Vaaterekin, lisäksi Helsingissä on myös Vaatepuun lainaamo. Vaatepuulla on lisäksi lainaamot Järvenpäässä, Tampereella ja Turussa (Linnemäki 2018). Kuopiossa toimii vuonna 2017 perustettu vaatelainaamo Noppa (Vaatelainaamo Noppa 2017). Oulun vaatelainaamo Mallaamo puolestaan avattiin lokakuussa 2018 (Mallaamo 2018). Uusin tulokas on helmikuun 2019 alussa Seinäjoelle avattu vaatelainaamo Tanttu (Haapala 2019). Suomen ensimmäinen vaatelainaamo vaikuttaa olleen vuodesta 2011 vuoteen 2014 toiminut Nopsan Vaatelainaamo Helsingissä (Nopsatravels 2011). Myös muutamat brändit, kuten Nurmi Clothing ja Ivana Helsinki, ovat kokeilleet vaatelainaamoja omilla tuotteillaan myymälöidensä yhteydessä (Nurmi Clothing 2016; Design District Helsinki). Vaatelainaamoilmiö on siis kasvanut Suomessa nopeasti 2010-luvun aikana.

Pohjoismaisten vaatelainaamojen tyypillinen asiakaskunta koostuu noin 25–35-vuotiaista ympäristötietoisista naisista, jotka asuvat lähellä lainaamoja, yleensä siis suuremmissa kaupungeissa. (Pedersen & Netter 2015, 263.) Yleisimpiä syitä olla vaatelainaamon jäsen ovat halu kuluttaa kestävämmiin sekä helppo ja riskitön mahdollisuus kokeilla erilaisia tyyliä. (Kerkelä 2018, 16; Dziubanowska & Neumaier 2015, 43.) Monet jäsenet haluavat vaatelainaamon avulla ekologisten arvojen ja yksinkertaisemman elämän tavoittelun takia vähentää omistamisen aiheuttamaa taakkaa. Vaatelainaamo tarjoaa jäsenilleen tilaisuuden irrotella ja kokeilla uutta sekä etsiä omaa tyyliä ja identiteettiä sitoutumatta itse tuotteisiin. (Kerkelä 2018, 37; Pedersen & Netter 2015, 264–265.)

Vaaterekin perustajat kertoivat haastattelussa, että yhteisöllisyys on tärkeä osa vaatelainaamon toimintaa. Jäsenet tunnetaan Vaaterekissä nimeltä ja heidät kohdataan yksi-

löinä ja lainaamoyhteisön jäsenenä. Fletcherin (2014, 243–245) mukaan vaatteiden jakaminen toimii, kun yhteiskäyttö luo tai voimistaa yhteisöllisyyttä osallistujien välillä, eli kun vaatekappaleiden lisäksi jaetaan arvoja ja tunteita. Dziubanowskan ja Neumaierin (2015, 43) tutkimuksen mukaan yhteisöllisyys on, kestävyys ja hauskuuden jälkeen, kolmanneksi tärkein syy liittyä vaatelainaamon jäseneksi. Vaatelainaamot usein myös kannustavat jäseniään jakamaan kuvia itsestään lainavaatteissa sosiaalisessa mediassa, mikä sekkin lisää yhteisöllisyyden tunnetta lainaajien välillä. (Pedersen & Netter 2015, 265.)

Vaatelainaamon pitkäaikaisen jäsenen oma vaatevarasto on tyypillisesti melko pieni; se koostuu enimmäkseen käytännöllisistä ja helposti yhdisteltävistä perusvaatteista sekä vaatteista, joilla on erityistä tunnearvoa (Kerkelä 2018, 23). Lainaamovaatteiden jäsenet sen sijaan toivovat olevan jotakin tavalla tai toisella erityistä, kuten juhla-asuja, ekologisesti ja eettisesti tuotettuja vaatteita, kotimaista designia tai vintagevaatteita. Lainaamon valikoiman kannattaa siis koostua sekä arki- että juhlavaatteista ja erilaisista tyyleistä. (Dziubanowska & Neumaier 2015, 44.)

Monipuolisen valikoiman lisäksi vaatelainaamojen toiminnan edellytyksiä ovat muun muassa riittävän hyvä sijainti, oikeat aukioloajat ja jäsenten kohtaaminen. Vaatelainaamon kannattaa sijaita riittävän suuren kohderyhmän arjen reittien varrella. Huono sijainti ja hankalat aukioloajat ovat kasvua rajoittavia tekijöitä, jotka vaikuttavat suoraan yrityksen kannattavuuteen. Myös lainaamon aktiivisuus sosiaalisessa mediassa on tärkeää. (Pedersen & Netter 2015, 265–266.) Lainattavien vaatteiden tulee olla laadukkaita, kestäviä ja hyväkuntoisia, jotta vaatteiden käyttövaiheen optimointi lainaamisen avulla toimii myös käytännössä (Dziubanowska & Neumaier 2015, 44). Hyvän lainattavan vaateen ominaisuuksiin perehdytään tarkemmin luvussa 6.

5 Juhlavaatteiden merkitys vaatelainaamon valikoimassa

Fletcherin (2014, 208) mukaan erityisesti juhla- ja iltapuvut jäävät usein vähälle käytölle yksityisissä vaatekaapeissa, joten niiden jakaminen on järkevää ja resurssitehokasta. Vaikka juhlavaatteet yleensä muodostavat vain melko pienen osan vaatelainaamojen valikoimasta, ne ovat hyvin tärkeitä lainaamoille muun muassa uusien jäsenten tavoittamisessa. Sekä Vaaterekin yrittäjien haastattelussa että Vaatepuun nettisivuilta kävi ilmi, että juhlapuvut toimivat usein ikään kuin sisäänheittäjinä. Asiakas tarvitsee esimerkiksi iltapukua yhteen tilaisuuteen, kokeilee lainaamista ja päättää jatkaa jäsenyyt-

tä. Jäsenkyselyyn vastanneista joka kolmas vastasi liittyneensä vaatelainaamon jäseneksi, koska tarvitsi juhla-asun. Myös havainnointi vahvisti tämän tilanteen tyypillisyyden: havainnoinnin aikana lainaamoon tuli useampi uusi asiakas, jotka vähintäänkin harkitsivat jäseneksi liittymistä, jos löysivät sopivan juhlapuvun tiettyä tilaisuutta varten. Voidaan siis todeta, että juhlavaatteiden lainausmahdollisuus on vaatelainaamoille merkittävä keino houkuttaa uusia jäseniä.

Yli kolme neljäsosaa kyselyyn vastanneista jäsenistä koki mahdollisuuden juhlavaatteiden lainaamiseen tärkeäksi syyksi olla jäsen. Myös avointen kysymysten vastauksissa kehuttiin vaatelainaamokonseptia nimenomaan juhlavaatteiden kannalta. Iloa jäsenille tuottaa myös mahdollisuus lainata räväkämpää juhlavaatteita kuin he ehkä itse uskaltaisivat ostaa; omaan vaatekaappiin halutaan usein monikäyttöisiä juhlavaatteita, mutta lainaamovaate saa olla rohkeampi, koska siihen ei tarvitse sitoutua. Hieman yli 80 % kyselyyn vastanneista jäsenistä ei ollut ostanut juhlavaatteita omaksi lainaamon jäseneksi liittymisen jälkeen. Myös kaikki yli kaksi vuotta lainaamon jäsenenä olleet sekä juhla- ja iltapukuja noin kerran kuussa tai useammin tarvitsevat vastaajat kuuluvat tähän ryhmään. Niin aiemmissa vaatelainaamoihin liittyvissä tutkimuksissa kuin kyselyn avointen kysymysten vastauksissakin yksi toistuva teema oli, ettei juhlavaatteita mielellään haluta ostaa omaan vaatekaappiin. Lainaaamon vaikutus jäsenten kulutuksen hillitsemisessä on siis todellinen ainakin juhlavaatteiden osalta.

Tutkimusaineiston perusteella voidaan siis todeta, että juhlavaatteet ovat ilmeisen tärkeä tuoteryhmä vaatelainaamon valikoimassa useammastakin eri syystä. Lainaaamon yrittäjille juhlavaatteet, erityisesti iltapuvut, ovat yksi tehokkaimmista tavoista saada lisää jäseniä. Jäsenet puolestaan pitävät juhlapukujen lainausmahdollisuutta tärkeänä, sillä lainaamalla juhlapukeutumiseen voi saada vaihtelua ilman sitoutumispakkoa vaatteisiin. Kestävän kehityksen näkökulmasta juhlavaatteiden lainaaminen on mahdollisuus kehittää vaatetusala parempaan suuntaan.

6 Hyvän lainavaatteen ominaisuudet

Tässä luvussa esitellään tutkimuksen tuloksia. Hyvän lainaamovaatteen ominaisuuksia analysoidaan haastatteluihin, havainnointiin, lainaustietoihin ja jäsenkyselyyn perustuvan aineiston pohjalta. Ominaisuuksia pyritään käsittelemään mahdollisimman monipuolisesti huomioiden niin tyyliin, malliin, rakenteisiin, materiaaleihin, huoltoon kuin väreihinkin liittyvät seikat. Joidenkin löydettyistä ominaisuuksista voidaan olettaa olevan

yleistettävissä laajemmin lainaamovaatteisiin, kun taas toisiin vaikuttavat selvästi kohderyhmän eli Vaaterekin jäsenten mieltymykset sekä vallitsevat trendit.

6.1 Malli

Jäsenkyselyn monivalintakysymykseen *Millaisia juhlavaatteita haluaisit lisää Vaaterekin valikoimaan?* 57 % vastaajista valitsi haluavansa lisää näyttäviä pukuja. Toisaalta 16 vastaajaa eli useampi kuin joka kolmas vastasi haluavansa lisää rentoja juhlavaatteita. Seitsemän jäsentä valitsi molemmat edellä mainituista. Kysymyksen asettelusta ei kuitenkaan käy ilmi, toivotaanko juhlavaatteiden olevan yhtä aikaa näyttäviä ja rentoja vai halutaanko valikoimaan näyttäviä pukuja ja rentoja pukuja erikseen. Kyselyn viimeiseen avoimeen kysymykseen yksi vastaaja kirjoitti, että valikoimassa tulisi olla sekä rentoja että pukukoodin täyttäviä asuja. Eräs toinen jäsen puolestaan mainitsi toivovansa iltapukua rennompia smart casual -pukukoodiin sopivia vaatteita.

Haastattelussa Vaaterekin yrittäjät kertoivat, että jäsenet etsivät usein melko yksinkertaisia ilta- ja juhlapukuja, joissa on kuitenkin ”joku juju”, kuten erikoinen leikkaus, yksityiskohta tai kuosi. Kyselyn tulokset vahvistivat yrittäjien havainnon; jäsenet kirjoittivat toivovansa klassisia ja moderneja pukuja sekä kiinnostavia leikkauksia, erottuvia yksityiskohtia ja kuoseja. Tämä tyyli näkyy niin ikään Vaaterekin lainatuimmista iltapuvuista (kuva 2), joista neljä on klassisen moderneja yksivärisiä Katri Niskasen pukuja ja kaksi kuosillisia Uhana Designin pitkiä mekkoja. Pukujen toivotaan myös olevan melko peittäviä ja arvokkaan näköisiä. Tämä on myös yksi selkeimmistä eroista Vaaterekin eniten ja vähiten lainattujen pukujen välillä. Neljässä kuudesta lainatuimmasta puvusta on pitkät hihat ja kahdessa muussa melko leveät olat ja pienehkö pääntie. Vähiten liikkuvat puvut puolestaan olivat tavalla tai toisella melko avoimia: kaksi niistä oli lyhyehköjä olkaimettomia satiinimekkoja ja kolmas taas pitkä iltapuku, jossa toinen olka ja käsivarsi jäivät paljaaksi ja halkio yltää reiden puoliväliin asti.

Kuva 2. Vaaterekin lainatuimmat iltapuvut (Vaaterekki 2018).

Vaaterekin yrittäjien mukaan avoimet pääntiet ja selät ovat hankalia lainaamovaatteissa, koska jäsenten tekee usein mieli laittaa niihin hakaneuloja, teippiä tai muita vastaavia viritelmiä. Lainaamon juhlapuvut ovat huomattavasti enemmän käytössä kuin yksityisten vaatekaappien puvut, joten neulat ja teipit voivat pidemmän päälle aiheuttaa esimerkiksi reikiä ja kulumia erityisesti herkistä materiaaleista valmistettuihin vaatteisiin. Kyselyssä yksi jäsen myös mainitsi toivovansa asuja, joiden kanssa voi käyttää normaaleja rintaliivejä. Vaikka avoimet pääntiet ja selät täyttävätkin näyttävyyden ja kiinnostavien leikkausten kriteerit, ne eivät siis kuitenkaan ole kovin optimaalisia lainaamovaatteissa.

Hihat olivat yksi toistuva teema läpi aineiston. Sekä yrittäjien haastattelun että havainnoinnin perusteella on ilmeistä, että jäsenet pitävät hihoista myös juhla- ja iltapuvuissa. Lainatuimmista iltapuvuista niin ikään suurimmassa osassa on pitkät tai $\frac{3}{4}$ -hihat. Kyselyssä hieman yli 40 % vastaajista toivoi lisää pitkähihaisia juhla-asuja, kun taas hihattomia pukuja kaipasi alle 10 %. Tämän lisäksi kaksi vastaajaa hyödynsi mahdollisuutta kirjoittaa oma muu vaihtoehto muun pituisten hihojen toivomiseen. Myös avoimeen kysymykseen *Mitä muuta haluat sanoa aiheeseen liittyen?* useampi jäsen kirjoitti hihoista, toivoen myös puolipitkiä ja lyhyitä hihoja. Toivetta perusteltiin sillä, että hihattomissa puvuissa tulee usein paljas olo ja sillä, että hihat suojaavat kylmältä sekä kesällä että talvella. Yksi vastaaja mainitsi hihojen eduksi sen, ettei hihallisen puvun kanssa välttämättä tarvitse erikseen jakkua tai neuletta, jotka usein myös tekevät asusta tylsemmän näköisen.

Hiihoin verrattuna kysymyksen *Millaisia juhlavaatteita haluaisit lisää Vaaterekin valikoimaan?* muut suoraan malliin liittyvät vastausvaihtoehdot jakoivat vastaajien mielipiteitä enemmän eivätkä herättäneet vastaavaa lisäperustelujen tarvetta. Lisää istuvia juhlavaatteita toivoi 31 % vastaajista, kun taas väljiä pukuja kaipasi 19 % vastanneista. Tähän liittyen yksi vastaaja kirjoitti pitävänsä erityisen paljon imartelevista leikkauksista esimerkiksi vyötäröllä. Juhlapuvun helman leveydellä oli vielä vähemmän merkitystä kyselyyn vastanneille jäsenille, sillä siihen liittyvän vastausvaihtoehdon valitsi alle joka neljäs vastaajista. Seitsemän jäsentä toivoi lisää helmavia ja vain kolme lisää kapeita pukuja. Myös pukujen pituus jakoi mielipiteitä: lisää pitkiä juhlapukuja toivoi 11 jäsentä ja lyhyitä 12 jäsentä.

Vaikka mallin väljyydellä, leveydellä ja pituudella ei vaikuta olevan kovinkaan suurta merkitystä Vaaterekin jäsenille, yksi toistuva teema avoimissa vastauksissa oli toive monille eri vartalotyypeille sopivista malleista. Tällä tarkoitettiin, että vaatteet eivät olisi kovin vartalonmyötäisiä, vaan leikkaus peittäisi vartalon ei-toivotut muodot. Selkein käytännön ehdotus näissä kommentteissa oli yläosasta istuvat vaatteet. Se sopii myös toisen vastaajan kirjoittamaan toiveeseen ei liian vartalonmyötäisistä mutta ei myöskään säkkimäisistä malleista.

Kyselyssä oletettiin oikeastaan juhlapuvuilla tarkoitettavan mekkoja; kaksiosaisia asuja ja haalareita ei varsinaisesti otettu huomioon kysymysten muotoilussa. Niitäkin kuitenkin muutama jäsen kertoi toivovansa. Yksi jäsen kirjoitti haalareiden olevan hänen suosikkijuhlavaatteitaan. Toinen jäsen puolestaan toivoi kaksiosaisia asuja, joiden ylä- ja alaosista voisi koota itselleen sopivan kokonaisuuden. Kaksiosaisuuteen liittyen yksi vastaajista myös toivoi malliksi koottuja valmiita asukokonaisuuksia, jotta lainaamon vaatteista olisi helpompaa muodostaa hyviä asukokonaisuuksia. Ylivoimaisesti suurin osa vastaajista ei kuitenkaan ilmaissut toivovansa lahkeellisia tai kaksiosaisia juhla-asuja eikä muukaan kerätty aineisto viittaa niiden laajempaan kaipuuseen. Voidaan siis päätellä, että mekot ovat myös vaatelainaamon jäsenille tärkein juhla-asutyyppi.

Aineiston perusteella nähdään, että tietyt malliin liittyvät ominaisuudet, kuten peittävyys ja hihat, ovat hyvin suosittuja lainavaatteita Vaaterekissä. Toisaalta yksittäisiä vaatteiden ominaisuuksia tärkeämpää vaikuttaa olevan valikoiman monipuolisuus, kuten eräs kyselyyn vastanneista jäsenistä kiteytti:

Käytän harvemmin kuin kerran vuodessa iltapukuja — mutta juhlapukuja tarvitsee ympäri vuoden. Kaikenlaisia! Ja etenkin niitä en halua ostaa omaan kaap-

piin istumaan. Siis kivoja pikkumustia, kesän juhliin hulmuavia ihanoituksia ja tal-
 velle neulemekkoja ja samettisen pehmeitä hurmauksia.

Koska lainaamon ideana on tarjota vaihtelua jäsenten pukeutumiseen, valikoimassa on
 siis tärkeää olla runsaasti erilaisia eri tilaisuuksiin ja vuodenaikoihin sopivia juhla-
 vaatteita.

6.2 Mitoitus

Fletcher (2014, 243) nostaa esiin vaateen muodon ja mitoituksen yhtenä tärkeimmistä
 vaatteiden jakamisen toimintaedellytyksistä. Jotta vaatteet olisivat helposti jaettavissa,
 niissä kannattaa olla mahdollisimman vähän vartalonmyötäisiä, tiiviisti istuvia pisteitä,
 joita ei voi säätää. (Fletcher 2014, 243.) Koska Vaaterekin jäsenet ovat eripituisia, -
 kokoisia ja -muotoisia, ja jotta lainaamo kannattaisi eikä valikoiman tarvitsisi kasvaa
 kohtuuttoman suureksi, mahdollisimman monen lainattavan vaateen kannattaa sopia
 mahdollisimman monelle eri vartalolle. Väljätkö mitoitus, joustava materiaali ja erilaiset
 säätömahdollisuudet kuten vyöt ja kuminauhat ovat tapoja saada puku istumaan mah-
 dollisimman monelle. Vaaterekin vähiten lainatut juhla-vaatteet ovat kaikki tavalla tai
 toisella haastavia mitoituksen kannalta. Kaksi puvuista on olkaimettomia, jolloin ylä-
 osan täytyy istua erittäin hyvin, jotta vaate pysyy päällä ja näyttää hyvältä. Kolmas pu-
 ku on malliltaan melko vartalonmyötkäinen sekä erittäin pitkä, joten sitä voivat käyttää
 vain oikean kokoiset ja todella pitkät tai hyvin korkeissa korkokengissä viihtyvät naiset.
 Näiden vaatteiden todellinen kohderyhmä lainaamossa on siis hyvin pieni, mikä näkyy
 selvästi myös lainauskertojen määrässä.

Iltapukujen kohdalla pituus on yksi kriittisimmistä mitoista, koska sitä on hyvin vaikea
 säätää muuten kuin pysyvästi lyhentämällä. Yksityisessä käytössä olevassa puvussa
 pysyvä lyhentäminen ei ole ongelma, mutta jos vaatelainaamon iltapuku on liian pitkä,
 sitä lainataan vähemmän. Joidenkin vyöllisten pukujen pituutta pystyy hieman säätä-
 mään nostamalla vyötäröltä, ja myös kenkien korkeudella puvun pituuden sopivuuteen
 voi jonkin verran vaikuttaa. Kyselyssä kolme jäsentä kirjoitti olevansa melko lyhyitä tai
 keskipituisia ja kokevansa suurimman osan Vaaterekin iltapuvuista liian pitkiksi. Kaksi
 näistä kolmesta jäsenestä myös kertoi, ettei mielellään käytä korkokenkiä. Yksikään
 vastaaja ei sanonut kokevansa Vaaterekin iltapukuja liian lyhyiksi. Havainnoinnin avulla
 huomattiin, että hyvin suuri osa Vaaterekin valikoiman iltapuvuista on mitoitettu noin
 175 cm pitkälle naiselle matalahkoissa kengissä. Suomalaisten naisten keskipituus on
 165,9 cm (Koskinen 2016), joten keskipituisenkin naisen täytyisi siis käyttää korkeita

korkokenkiä näiden pukujen kanssa. Pukeutumisetiketin mukaan iltapuvun, jota käytetään iltajuhlissa, kun pukukoodi on tumma puku, iltapuku tai smokki, oikea pituus on jalkapöydän päälle, nilkkamittainen tai ballerinamittainen (Linna 2011). Täyspitkää, korkeintaan kengänkärjet näyttävää juhlapukua käytetään vain, jos pukukoodiksi on merkitty frakki (Linna 2011). Koska iltapuvun ei siis useimmiten tarvitse olla täyspitkä, lainattavien pukujen olisi hyvä olla mieluummin hieman lyhyitä kuin liian pitkiä. Jotta lainattavat iltapuvut sopisivat mahdollisimman monelle jäsenelle, myös Vaaterekin hyvin pitkien iltapukujen olisi hyvä olla noin 10 cm nykyistä lyhyempiä.

Juhlapuvun on tärkeää olla oikean kokoinen, jotta sen kantaja näyttää tyylikkäältä. Tämän takia myös vaatelainaamon juhlavaatteissa on tärkeää olla riittävä kokovalikoima. Jäsenkysely ei keskittynyt kokoihin, mutta muutamat jäsenet kirjoittivat toiveitaan myös niihin liittyen. Neljä vastaajaa koki, ettei isoja kokoja ole tarpeeksi tai että ne tuntuvat olevan aina lainassa. Yksi heistä määritteli isoksi kooksi koon L ja toinen koon 44 ja sitä suuremmat. Loput kaksi eivät tarkentaneet kokoa. Yksi vastaaja mainitsi toivovansa ylipäättään enemmän kokoja, sillä myös XS-kokoisen on vaikea löytää istuvia vaatteita. Yksi vaatelainaamon haaste onkin tarjota riittävä valikoima vaatteita myös jäsenistön kokojen ääripäille.

Vaaterekin yrittäjät kertoivat haastattelussa, että säädeltävät vaatteet, joissa on esimerkiksi vyö tai joustoa, ovat useimmiten hyviä, paljon liikkuvia lainaamovaatteita. Jäsenkyselyssä puolestaan lisää säädettäviä juhlapukuja toivoi hieman alle 40 % vastanneista, eli säädettävyyttä oli neljänneksi suosituin neljästätoista vastausvaihtoehdosta. Vaaterekin kuudesta lainatuimmasta iltapuvuista kahdessa on kuminauha vyötäröllä ja kahden materiaali on joustavaa. Säädettäväksi mitoitettut vaatteet sopivat siis useammalle vartalolle, minkä takia niiden todellinen kohderyhmä on suurempi ja niitä myös lainataan enemmän.

Lainaamovaatteen kaltaisessa yhteisöllisessä vaatteessa mitoitus vaikuttaa siis hyvinkin olennaisesti vaatteen käyttökertojen määrään. Mitoitukseen liittyvät ominaisuudet eivät ole yhtä riippuvaisia trendeistä kuin esimerkiksi värit tai materiaalit, joten niiden voidaan katsoa olevan melko hyvin yleistettävissä myös muuhun vaatelainaamotoimintaan kuin tämän työn yhteistyöyritykseen. Erityisesti vaatteet, jotka on mitoitettu sopimaan monelle eri pituiselle, muotoiselle tai kokoiselle vartalolle, tai joissa on säätömahdollisuus, toimivat hyvin lainavaatteina.

6.3 Materiaali

Kyselyssä jäseniltä kysyttiin materiaalitoiveita avoimella kysymyksellä, koska materiaalien moninaisuuden takia monivalintakysymyksestä olisi helposti tullut johdatteleva. Myös kysymyksessä *Millaisia juhlavaatteita haluaisit lisää Vaaterekin valikoimaan?* oli kuitenkin mukana kaksi materiaaliin liittyvää vaihtoehtoa: joustavia ja konepestäviä. Lisäksi lainaamon vaatteiden materiaaleja havainnoitiin, ja tietoa tekstiilimateriaalien ominaisuuksista etsittiin kirjallisuudesta.

Vaaterekin yrittäjien mukaan jäseniltä tulee jopa yllättävän vähän toiveita tietyistä materiaaleista. Myös kyselyn tulokset vahvistivat tämän; vain pieni osa jäsenistä kirjoitti toivovansa esimerkiksi tiettyä kuitua. Silkkiä toivoi kaksi jäsentä, minkä lisäksi yksittäiset vastaajat toivoivat luonnonmateriaaleja, vegaanisia materiaaleja, uusia kuituja ja kierrätysmateriaaleja. Kankaan sidokseen tai pintaan liittyen kaksi jäsentä toivoi samettia, yksi satiinia ja neljä jotakin kimaltavaa kuten kultaa tai paljetteja.

Materiaalin käyttöalue, lainattavat juhlavaatteet, rajaa sopivia materiaalivaihtoehtoja merkittävästi, sillä sekä juhlavuus että lainattavuus asettavat kankaalle tiettyjä vaatimuksia. Lainavaatteen materiaalin on tärkeä olla laadukasta ja kestävä, jotta sen ulkonäkö ja tuntu säilyvät pitkään hyvinä intensiivisestä käytöstä ja monista pesukerroista huolimatta. Herkät ja hankalasti huollettavat materiaalit taas sopivat huonosti lainaamovaatteisiin. Kysymyksessä *Millaisia juhlavaatteita haluaisit lisää Vaaterekin valikoimaan?* konepestävyys olikin toiseksi suosituin vastausvaihtoehto; sen valitsi 50 % vastaajista. Lisää joustavia juhlavaatteita puolestaan toivoi 17 % kyselyyn vastanneista jäsenistä. Avoimiin kysymyksiin jäsenet kirjoittivat toivovansa rypistymättömiä, helppohoitoisia, laskeutuvia, kestäviä ja hiostamattomia materiaaleja. Vaaterekin yrittäjät mainitsivat myös joustavuuden ja nyppyyntymättömyyden hyvinä ominaisuuksina, eivätkä toisaalta pitäneet ainakaan kohtalaisen helposti oikenevia rypyjä kovinkaan kriittisinä, koska vaatteiden höyrytin on lainaamossa aktiivisessa käytössä. Myös ohuita kankaita kuten sifonkia he pitivät ongelmallisina, koska ne voivat revetä melko helposti sovituksessa tai käytössä. Vaatteen hankintatavasta riippumatta juhlavaatteen materiaaleilta usein toivottuja juhlavuuden tuntua tuovia ominaisuuksia ovat esimerkiksi laskeutus, rypistymättömyys ja kiilto.

Luonnonkuiduista silkki on luontaisen kiiltonsa takia hyvin paljon juhlapuvuissa käytetty kuitu. Silkki on arvostettu ja kallis materiaali. Kasvikuidut, kuten puuvilla ja pellava, ei-

vät sovi yhtä hyvin juhlavaatteisiin, koska ne rypistyvät tyypillisesti helposti eivätkä ne ole kovinkaan laskeutuvia tai kiiltäviä. Selluloosamuuntokuiduista erityisesti viskoosilla ja kuprolla on kaunis kiilto, joten niitä käytetään jäljittelemään silkkiä. Nämä kuidut ovat hyvin laskeutuvia, mutta erityisesti viskoosi myös rypistyy helposti. Viskoosin kestävyysominaisuudet vaihtelevat melko paljon eri laatujen välillä, mutta yleisesti ottaen se ei ole kovinkaan luja kuitu, ja kosteus heikentää sitä entisestään. Toisaalta viskoosi on edullinen, antistaattinen ja miellyttävän tuntuinen materiaali. Synteettisistä tekokuiduista puolestaan erityisesti polyesteriä käytetään paljon myös juhlavaatteissa. Polyesteri on edullinen, luja, muunneltava ja melko elastinen kuitu, joka ei juurikaan rypisty. Siitäkin voidaan valmistaa kiiltäviä, silkkiä muistuttavia kankaita. Polyesterin huonoja puolia ovat sähköistyminen sekä laadusta riippuen hiostavuus ja nyppyyntyminen. Eri kuiduista voidaan myös tehdä sekoitekankaita, joissa kuidut kompensoivat toistensa heikkouksia. Esimerkiksi viskoosia voidaan sekoittaa polyesterin kanssa lujuusominaisuuksien parantamiseksi. Yleistä on myös elastaanin lisääminen kankaisiin, jotta niistä saataisiin joustavia. (Räisänen, Rissanen, Parviainen & Suonsilta 2017, 31–96.) Sekoitekankaiden ongelma on kuitenkin se, että niitä on vaikeampi kierrättää kuin yhdestä kuidusta valmistettuja kankaita (Fletcher 2014, 124). Kuidun lisäksi kankaan sidoksella on merkitystä. Esimerkiksi satiinin pitkät lankajuoksut antavat kankaalle juhlavaatteisiin sopivaa kiiltoa ja laskeutuvuutta. Toisaalta, jos löyhästi sitoutuneen satiinin lankajuoksut ovat liian pitkiä, ne voivat tarttua kiinni ja pilata kankaan pinnan lankavedoilla. (Räisänen ym. 2017, 140.)

Ajatus kestävästä kulutuksesta ja ekologisuudesta kuuluu olennaisena osana vaate-lainaaamokonseptiin, mikä olisi hyvä ottaa huomioon myös lainavaatteiden materiaaleja valittaessa. Kuitujen ympäristöystävällisyyden vertailu on kuitenkin vaikeaa, koska saman kuidun tuotanto voi vaihdella suuresti eri tuotantolaitosten välillä, ja koska ekologisuutta voidaan arvioida lukuisista eri näkökulmista (Fletcher 2014, 19–20). Synteettisiä tekokuituja kuten polyesteriä pidetään usein epäekologisina, koska ne on valmistettu uusiutumattomasta öljystä, joten ne eivät maadu ja niistä irtoaa jonkin verran mikro-muoveja (Räisänen ym. 2017, 77–78). Toisaalta polyesteri voidaan kierrättää sekä termisesti että kemiallisesti (Räisänen ym. 2017, 78) ja sen tuotanto kuluttaa vain hyvin vähän vettä luonnonkuitujen tuotantoon verrattuna (Fletcher 2014, 17). Polyesterin lujuuden ansiosta myös siitä valmistettujen vaatteiden käyttöikä lainaamossa on yleensä pitkä, mikä vähentää vaatteiden kulumisesta johtuvaa uusien tuotteiden ostamisen tarvetta. Luonnonkuiduista ja selluloosamuuntokuiduista mainitut silkki ja viskoosi ovat huomattavasti polyesteriä herkempiä materiaaleja, joten niistä valmistettujen tuotteiden

käyttökerrat jäävät todennäköisesti vähäisemmiksi, mutta toisaalta ne valmistetaan uusiutuvista materiaaleista ja ne maatuvat (Räisänen ym. 2017, 64–94). Silkin tuotannossa merkittävin osa ympäristövaikutuksista aiheutuu mulperipuiden kasvatuksesta ja kuidun pesusta, jonka jätevesi lasketaan usein suoraan ympäristöön (Fletcher 2014, 15). Tussah-silkin tuotantoa lukuun ottamatta silkkiperhosen toukat tapetaan kuumalla höyryllä, jotta ne eivät rikkoisi kotelon filamenttikuitua kuoriutuessaan (Räisänen ym. 2017, 66). Viskoosin tuotannon ympäristövaikutukset puolestaan riippuvat pitkälti siitä, kuinka paljon prosessissa käytettyjä kemikaaleja ja vettä kierrätetään; tuotantolaitoksesta ja -tavasta riippuen viskoosin tuotannon ympäristövaikutukset voivat olla korkeimpien tai matalimpien joukossa kaikista tekstiilikuiduista (Räisänen ym. 2017, 94).

Vaatelainaamon jäsenet pitävät helppohoitoisuutta yhtenä tärkeimmistä lainattavan juhlavaatteen ominaisuuksista. Kuten eräs kyselyyn vastanneista jäsenistä huomautti, kone- tai vähintään vesipestävyys on erittäin toivottavaa lainaamovaatteissa, koska lainasta tulee melko kallis, jos vaate täytyy pesettää pesulassa. Lainavaatteen materiaalia valittaessa sen hoito-ominaisuudet on siis syytä ottaa huomioon. Esimerkiksi silkki kestää huonosti hikeä ja emäksiä ja sen lujuus heikkenee vedessä, joten sille suositellaan kemiallista pesua tai erittäin hellävaraista käsinpesua silkille soveltuvalla pesuaineella (Räisänen ym. 2017, 66). Se ei siis hoito-ominaisuuksiensa puolesta ole yksinään kovinkaan optimaalinen materiaali lainaamovaatteisiin. Toisaalta kaksi Vaaterekin kuudesta lainatuimmasta iltapuvusta ovat silkki-puuvillasatiinia; silkki ja satiinisidos antavat materiaalille kauniin himmeän kiillon, kun taas puuvilla muun muassa parantaa materiaalin hoito-ominaisuuksia. Vaaterekin valikoimassa on myös hyvinkin silkkisen näköisiä viskoosista valmistettuja juhlavaatteita. Viskoosi sopii konepesuun, mutta senkin märkälujuus on alhainen, joten se on syytä pestä hellävaraisesti, ja rypistyvyytensä takia sitä voi joutua silittämään tai höyryttämään melko paljon (Räisänen ym. 2017, 92–93). Suurin osa Vaaterekin iltapuvuista on valmistettu polyesterista, joka soveltuu hoito-ominaisuuksiensa puolesta varsin hyvin lainavaatteisiin. Polyesteriä voidaan pestä 40 asteessa ilman erityistä hellävaraisuutta, eikä sitä juurikaan tarvitse silittää (Räisänen ym. 2017, 75–76).

6.4 Laatu

Laadun käsitettä on vaikea määritellä, koska se voi eri asiayhteyksissä ja eri ihmisille tarkoittaa hyvinkin eri asioita. Kyselyssä moni jäsen kirjoitti pitävänsä lainaamovaatteiden laatua hyvin tärkeänä, mutta harva tarkensi, mitä oikeastaan tarkoittaa laadulla.

Kestävä, rypistymätön, hiostamaton ja sellainen, jossa pesut eivät heti näy, olivat laatu-toiveen yhteydessä esiintyviä sanoja. Laadukas vaate pysyy hyvän näköisenä ja ehjänä pitkään pesuista huolimatta. Vaatelainaamon vaatteiden on tärkeää olla laadukkaita, jotta ne kestävät mahdollisimman pitkään yksityistä vaatekappaletta huomattavasti intensiivisemmässä käytössä. Vaaterekin yrittäjät korostivat haastattelussa, että vaatteiden täytyy kestää vaatelainaamossa vallitseva rento tunnelma ja suhtautuminen vaatteiden sovitukseen ja käyttöön. Esimerkkinä mainittiin sifonkimekot, jotka olivat revenneet ensimmäisessä sovituksessa lainaamon valikoimaan tultuaan.

Materiaalin laadun ja kestävyuden lisäksi esimerkiksi langan, kaavoituksen ja teknisen suunnittelun laatu ovat tärkeitä lainaamovaatteen toimivuuden ja kestävyuden kannalta. Nämä asiat jäävät usein vähemmälle huomiolle todennäköisesti siksi, että niiden näkemiseen ja ymmärtämiseen tarvitaan jonkin verran asiantuntemusta. Tämän on huomannut myös Vaaterekille korjausompelua tekevä ompelija, joka näkee lainaamon vaatteiden ongelmalliset, ensimmäisenä hajoavat kohdat vaatetusalan ammattilaisen silmin. Lainaamovaatteessa laadun merkitys korostuu, koska vaatteita pestään ja käytetään huomattavasti enemmän, kuin yksityisessä käytössä olevia vaatteita. Vaaterekin korjausompelija mainitsi esimerkkinä helmakäänteen, jossa ommel oli niin lähellä reunaa, että huolitteluommel kääntyi näkyviin ensimmäisen pesun jälkeen. Tämä johtui todennäköisesti huolimattomasta suunnittelusta tai epätarkasta ohjeistuksesta. Toisena esimerkkinä mainittiin malli, jossa kangas lähti liestymään rintamuotolaskoksen vierestä monessa kappaleessa. Tämä olisi todennäköisesti ollut mahdollista ehkäistä esimerkiksi vaatteen kaavaa muokkaamalla tai tukemalla muotolaskoksen kohta.

Myös lainaamon jäsenenä vaatteita havainnoidessa tuli ilmi lainavaatteiden puutteita ja heikkoja kohtia. Muutamassa tuotteessa kangas oli laadukasta ja kestävä, mutta langan tai tikin huonommasta laadusta johtuen saumoihin tuli käytössä reikiä. Myös tukikankaan puuttuminen ja kappaleiden langansuunta aiheutti ongelmia muutamassa mekossa. Esimerkiksi erään mekon ohut puuvillakangas oli revennyt monta kertaa nappien kohdalta, koska välissä ei ollut tukikangasta. Toinen esimerkki tukemisen vaikutuksesta laatuun on iltapukumalli, jossa on syvä v-pääntie. Vaino langansuunta pääntien etureunoissa aiheuttaa reunan venymistä, jolloin pääntie istuu vielä huonommin vartaloa vasten, joten puvussa on vaikea liikkua näyttämättä suunniteltua enemmän paljasta pintaa. Tämä on erityisen ongelmallista lainavaatteessa: jos jokainen vaatteen käyttäjä ompelee muutaman piston, laittaa hakaneulan tai teippaa samaa kohtaa, kangas kuluu lopulta puhki hyvin näkyvästä kohdasta. Pääntien reunan tukeminen tai pieni muutos

etukappaleen kaavaan voisivat ratkaista tämän ongelman puvun istuvuudessa. Kotimainen design ja brändien vastuullinen imago ei siis välttämättä itsessään takaa tuotteiden pitkäikäisyyttä ja laatua kaikilla osa-alueilla.

6.5 Väri ja kuosi

Vaaterekin jäsenten toiveet värien suhteen olivat vaihtelevan tarkkoja ja hyvinkin sekalaisia. Osa toivoi laajaa värivalikoimaa tai koki juhlapuvun värin merkityksettömäksi. Toisilta jäseniltä taas tuli hyvinkin tarkkoja toiveita, kuten metsän vihreä ja tiilen värinen. Väritoiveet vaihtelivatkin tummista vaaleisiin, neutraaleista voimakkaisiin, kirkkaiden murrettuihin ja kylmistä lämpimiin väreihin. Musta jakoi mielipiteitä: kuusi jäsentä toivoi lisää mustaa, mutta muutamat myös halusivat ”jotain muuta kuin mustaa”. Yksi jäsen perusteli, että musta on tarpeellinen tiettyihin juhliin, mutta toisaalta lainattava vaate voi hyvin olla voimakkaankin värinen, koska siihen ei tarvitse sitoutua.

Tarkkojen väritoiveiden osalta kylmiä värejä toivottiin huomattavasti enemmän kuin lämpimiä värejä. Kymmenen jäsentä kirjoitti haluavansa jonkinlaista vihreää, seitsemän jäsentä sinisen sävyä ja neljä jonkinlaista violettiä, kun taas lämpimiä värejä toivoi yhteensä vain yhdeksän jäsentä. Heistä keltaisen samoin kuin oranssinkin sävyjä toivoi kolme, kultaista kaksi ja punaisen eri sävyjä yksi vastaajista. Kirkkaita, vahvoja värejä kaipasi seitsemän vastaajaa, ja tummia värejä kirjoitti toivovansa kuusi jäsentä. Sekä murrettuja että neutraaleja värejä toivottiin neljä kertaa, ja vain kaksi jäsentä ilmaisi kaipaavansa lisää vaaleita värejä.

Millaisia juhlavaatteita haluaisit lisää Vaaterekin valikoimaan -kysymyksessä hieman alle joka neljäs vastaajista valitsi vaihtoehdon kuviollisia. Lisäksi avoimessa kysymyksessä *Millaisia värejä ja materiaaleja toivoisit lisää?* kaksi jäsentä kirjoitti kaipaavansa lisää näyttäviä kuoseja, vaikka eivät olleetkaan aikaisemmassa kysymyksessä valinneet vaihtoehtoa ”kuviollisia”. Yhteensä neljä jäsentä kirjoitti toivovansa lisää kuoseja, kun taas kolme jäsentä kertoi haluavansa yksivärisiä pukuja. Kaksi jäsentä myös toivoi, etteivät mahdolliset kuosit olisi kovin värikkäitä tai hallitsevia. Kuudesta vaaterekin lainatuimmasta iltapuvuista neljä ovat yksivärisiä ja kahdessa on hillityn värinen luonto-teemainen kuosi.

Yleispäteviä hyvän lainavaatteen värejä ei voida tarkkaan määritellä, koska niihin vaikuttavat aina yksilöiden mieltymykset ja jonkin verran myös vallitsevat trendit. Vaatteen

malli, mitoitus ja materiaali ovatkin väriä tärkeämpiä ominaisuuksia vaateen lainattavuuden kannalta. Jäsenille väri vaikuttaa useimmiten olevan toissijainen lainavaatteiden valintaperuste. Aineiston pohjalta voidaan kuitenkin päätellä, että vaatelainaamoihin tiiviisti liittyvä mahdollisuus ja halu kokeilla uutta pätee myös juhlavaatteiden väreihin. Vaikka mustalla ja muilla hillityillä väreillä on paikkansa ja kysyntää myös lainavaatteissa, rohkeat värit ja kuosit ovat erityisen tärkeitä vaatelainaamon valikoimassa myös juhlavaatteiden osalta. Jäsenet eivät välttämättä uskaltaisi ostaa niitä omiin vaatekaappeihinsa, mutta nauttivat lainaamon tarjoamasta matalan kynnyksen mahdollisuudesta käyttää niitä yksittäisissä tilaisuuksissa.

7 Valikoiman kehittäminen

Tutkimuksen tuloksia soveltaen Vaaterekin juhlavaatevalikoimaa täydennettiin. Mallit valittiin Namedin, valmiskaavoja myyvän kotimaisen pienyrityksen, valikoimasta yhdessä Vaaterekin yrittäjien kanssa opinnäytetyön tekijän tutkimustuloksiin perustuvien ehdotusten pohjalta. Myös materiaalivalinnat tehtiin tämän työn tulosten perusteella yhdessä lainaamoyrittäjien kanssa. Vaaterekille juhlavaatteiden teettäminen on tilaisuus saada valikoimaan sellaisiakin nimenomaan lainaamokäyttöön sopivia juhlavaatteita, joita ei tavallisesti ole saatavilla.

Jäsenkyselyyn vastanneista 42:sta jäsenestä 19 eli hieman alle puolet oli joksikin tai täysin samaa mieltä väittämän *Vaaterekin tämänhetkinen iltapukuvalikoima on kattava* kanssa. Vaihtoehdon *ei samaa eikä eri mieltä* valitsi noin joka viides eli 9 vastaajaa. Loput 14 jäsentä olivat joksikin eri mieltä väittämän kanssa. Yksikään vastanneista jäsenistä ei valinnut vaihtoehtoa *täysin eri* mieltä. Tästä voidaan päätellä, että Vaaterekin jäsenet ovat kohtalaisen tyytyväisiä tämän hetkiseen iltapukuvalikoimaan, mutta sitä olisi varaa kehittää. Kehitettävää on muun muassa mitoituksessa, sillä kuten luvussa 6.2 todettiin, suurin osa Vaaterekin iltapuvuista on tällä hetkellä liian pitkiä. Lähes kaikki tämänhetkisen valikoiman iltapuvut ja merkittävän suuri osa muista juhramekoista ovat myös melko hillityn värisiä. Tutkimuksen tulokset kuitenkin osoittavat, että lainaamon valikoimaan sopisivat myös kirkkaan ja huomiota herättävän väriset juhlavaatteet, joita jäsenet eivät ehkä uskaltaisi ostaa omaan vaatekaappiinsa. Koska rohkean värisiä juhla- ja iltapukuja on melko vähän tarjolla suomalaisilla design-brändeillä, pukujen teettäminen on Vaaterekille erinomainen tilaisuus monipuolistaa myös värivalikoimaansa.

Aluksi juhlapukujen teettämisestä keskustellessa puhuttiin noin 5–8:n mallin valitsemisesta Namedin mallistosta, mutta lopulta päädyttiin teettämään vain neljä pukua. Nämä valitut puvut olivat röyhelöhihainen Anni-mekko sekä pitkänä että lyhyenä ja Kielokietaisumekko hihattomana ja pitkähihaisena. Anni-mekon tärkein valintaperuste oli sen näyttävyys ja Kielo-mekko puolestaan on säädeltävä, joten se sopii todella monelle (kuva 3). Kuvassa 3 oikealla on myös Ansa-mekko, jota ei lopulta päätettykään teettää ainakaan tällä erää, koska Vaaterekkiin saatiin hankittua sen mallikappale suoraan Namedilta. Ansa-malli on kuitenkin hyvä esimerkki lainaamoon sopivasta juhlavaatteesta, koska se on sekä rento että melko näyttävä ja siinä on vain vähän kiinteitä mittapisteitä, joten se sopii monelle vartalotyypille.

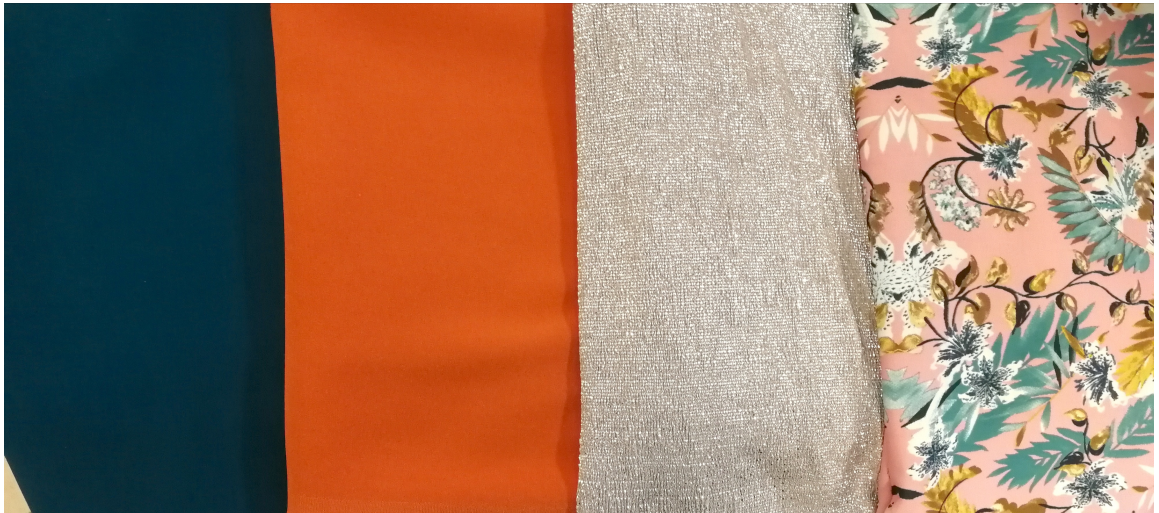

Kuva 3. Namedin kaavamalliston mekot Anni, Kielo ja Ansa (Named 2018).

Tärkeimmät ennalta mietityt kriteerit Anni-mekon materiaaleille olivat mallin vartalonmyötäisyydestä johtuen joustavuus ja röyhelöiden takia laskeutuvuus. Kielo-mekossa jousto ja laskeutuvuus ovat toivottavia, mutta eivät välttämättömiä ominaisuuksia. Näiden mallikohtaisten ominaisuuksien lisäksi materiaalin tuli olla juhlavaa ja täyttää tärkeimmät hyvän lainavaatteen materiaalivaatimukset kuten vesipestävyys. Yksi materiaalivalintoja määrittävä tekijä oli myös kankaan ommeltavuus; kangas, jota on vaikea tai hidas ommella ja leikata, nostaa vaatteen teettämisen kustannuksia. Värien osalta

tavoitteena oli löytää näyttäviä sävyjä, joita on muuten vähemmän saatavilla. Hihattomaan Kielo-mekkoon etsittiin kuosillista kangasta.

Materiaalien valinnassa täytyi kankaiden hinnoista ja kangaskaupan valikoimasta joutuen tehdä jonkin verran kompromisseja. Anni-mekkoihin valittiin petrolin ja poltetun oranssin väristä polyesterikreppiä, jossa on jonkin verran joustoa (kuva 4). Nämä materiaalit ovat yksivärisiä, koska röyhelö tekee mallista näyttävän myös ilman erityisen näyttävää kangasta. Koska Kielo-malli on yksinkertaisempi, siihen valittiin näyttävämät materiaalit. Hihattomaan versioon valittiin ohuehko kuosillinen polyesterisatiini, jonka pohjaväri on vaaleanpunainen, ja pitkähihaiseen Kieloön valittiin kimaltava hopeanvärinen polyesteriloimineulos (kuva 4).

Kuva 4. Anni- ja Kielo-mekkoihin valitut materiaalit.

Kaikki teetettävät mekot tulevat olemaan vesipestäviä. Hopeanvärisestä loimineuloksesta tehty puku täytyy pestä käsin, muille kolmelle mekolle sopii myös hienopesu 30 asteessa. Myös pukujen rakenteet esimerkiksi pääntiellä ja halkioissa suunniteltiin siten, että ne pysyvät mahdollisimman pitkään hyvän näköisinä intensiivisestä käytöstä ja pesuista huolimatta.

8 Päätäntä

8.1 Yhteenveto

Tässä opinnäytetyössä tutkitaan, mitkä ominaisuudet tekevät juhlavaatteesta hyvin soveltuvan vaatelainaamokäyttöön. Tutkimusta pohjustetaan perehtymällä kulutuskulttuurin muutokseen sekä jakamistalouteen ja vaatelainaamoihin ilmiöinä. Case-tutkimus kohdistuu vaatelainaamo Vaaterekkiin. Lainaamojuhlavaatteita tutkittiin lainavaatteiden vertailun, haastatteluiden, jäsenkyselyn ja osallistuvan havainnoinnin avulla. Lisäksi valittiin Namedin valmiskaavamallistosta Vaaterekin valikoimaan teetettäviä juhlavaatemalleja ja etsittiin niihin sopivat materiaalit.

Tutkimusaineiston perusteella havaittiin, ettei kovinkaan tarkkaa ja yleispätevää vastausta kysymykseen *Millainen on hyvä lainattava juhlavaate?* voida määritellä, koska vaateen käyttäjillä on sekä eri kokoisia ja muotoisia vartaloita että erilaiset mieltymykset. Lainaamon valikoiman on tärkeää olla laaja, mikä myös osaltaan vaikeuttaa hyvän lainattavan juhlavaateen tunnusmerkkien määrittelyä. Tiettyjä ainakin Vaaterekin tapauksessa päteviä hyvän lainaamojuhlavaateen ominaisuuksia onnistuttiin kuitenkin tunnistamaan. Näitä ominaisuuksia ovat

- mallin sopivuus monelle eri vartalolle esimerkiksi jouston tai säädeltävyyden avulla
- vaateen laatu, eli että se pysyy hyväkuntoisena pitkään intensiivisestä käytöstä huolimatta
- helppohoitoisuus
- kohtalainen peittävyys esimerkiksi hihojen ja hillityn kokoisten pänteiden avulla
- noin keskimittaiselle tai hieman sitä lyhyemmälle sopiva pituus pitkien pukujen osalta.

Erytisen tärkeää on valikoiman monipuolisuus, sisältäen myös sellaisia malleja, materiaaleja ja värejä, joita jäsenet eivät välttämättä rohkenisi ostaa omiin vaatekaappeihinsa.

Juhlavaatteiden merkitystä vaatelainaamon valikoimassa tutkittaessa huomattiin, että ne ovat lainaamoille merkittävä keino houkutella uusia jäseniä. Jäsenille juhlavaatteiden lainausmahdollisuus on tärkeä, koska lainaamalla juhlapukeutumiseen saa vaihtelua tarvitsematta ostaa pukuja omaksi. Myös kestävän kehityksen näkökulmasta vaatelainaamon potentiaali kulutuksen vähentämisessä on erityisen merkittävä juuri juhla-

vaatteiden osalta, koska jaetuille juhlavaatteille tulee yksityisessä käytössä oleviin puihin verrattuna huomattavasti enemmän käyttökertoja.

8.2 Pohdinta

Tutkimus vastaa melko hyvin tutkimuskysymyksiin *Millainen on hyvä lainattava juhla-vaate?* ja *Millainen merkitys juhlavaatteilla on osana vaatelainaamon valikoimaa?*. Aineiston pohjalta löydettiin tiettyjä selkeästi määriteltäviä toimivan lainattavan juhlavaatteen ominaisuuksia. Toisaalta huomattiin myös, että suuri osa lainavaatteilta toivotuista ominaisuuksista riippuu lainaamon kohderyhmästä, sen jäsenten henkilökohtaisista mieltymyksistä ja jonkin verran myös vallitsevista trendeistä. Työssä onnistuttiin erottelamaan yleisemmin lainavaatteisiin päteviä sekä jäsenistön ja ajan mukaan vaihtelevia ominaisuuksia. Juhlavaatteiden merkitystä vaatelainaamon valikoimassa onnistuttiin selvittämään useasta eri näkökulmasta.

Opinnäytetyö toteutettiin tapaustutkimuksena, jolle on tyypillistä usean eri tutkimusmenetelmän käyttö. Koska vaatelainamoilmiö on melko uusi eikä aiheesta löytynyt aiempaa tutkimusta, kirjallisuutta käytettiin lähinnä ilmiön esittelyyn ja aiheen pohjustamiseen. Varsinaiset käytetyt aineistonkeruumenetelmät olivat haastattelu, havainnointi, kysely ja lainaustietojen käyttö. Käytetyt menetelmät sopivat tutkimukseen hyvin ja tukivat toisiaan. Työtä varten oltaisiin voitu haastatella myös muiden vaatelainamojen yrittäjiä, jolloin opinnäytetyöstä olisi tullut jonkin verran laajempi ja laajemmin yleistettävä. Tapaustutkimukseen kuitenkin sopi hyvin vain Vaaterekkiin perehtyminen.

Koska työ on vain yhteistyöyritykseen keskittyvä tapaustutkimus, sen tulokset ovat parhaiten yleistettävissä Vaaterekin toimintaan ja valikoimaan. Tutkimustuloksia voidaan kuitenkin soveltaa myös muihin vaatelainamoihin. Esimerkiksi juhlavaatteiden merkitystä osana vaatelainaamon valikoimaa käsittelevät tulokset pätevät todennäköisesti myös muihin lainamoihin. Vaaterekin yrittäjillä oli jo ennestään hyvä käsitys lainattavuutta edistävästä ominaisuuksista, mutta tämän työ tuo esille tarkempaa tietoa ja joitakin uusiakin huomioita. Työstä voi olla hyötyä myös muille tämänhetkisille ja tuleville vaatelainamoyrittäjille. Opinnäytetyö käsittelee hyvin ajankohtaista ja vähän tutkittua aihetta, joten se voi olla hyödyksi myös muille aiheesta kiinnostuneille vaatetusalan toimijoille. Jos vaatelainamot yleistyvät merkittävästi, työ voi antaa vinkkejä yrityksille, jotka suunnittelevat ja myyvät niihin vaatteita.

Myös opinnäytetyön toiminnallinen osuus onnistui hyvin. Erityisesti Kielomekkomallissa on lainaamokäyttöön soveltuvan vaateen ominaisuuksia kuten runsaasti säätövaraa. Pukuihin onnistuttiin myös löytämään melko hyvin niihin sopivat materiaalit. Opinnäytetyön kannalta olisi kiinnostavaa tietää, kuinka suosittuja teetetyt puvut tulevat todellisuudessa olemaan, mutta aikataulusta johtuen se jää työn ulkopuolelle.

Muita työhön liittyviä tutkittavia aiheita olisivat toimivien lainattavien arkivaatteiden ominaisuuksien tutkiminen ja vaatelainaamotoiminnan hyödyntämismahdollisuudet koko kotimaisen vaatetusalan kehittämisessä. Juhlavaatteisiin liittyen voitaisiin tutkia, mikä tekee vaatteesta, materiaalista tai kuosista juhlanan ja miten subjektiivista käsitys vaateen juhlavuudesta on. Myös materiaalien soveltuvuutta vaatelainaamokäyttöön voitaisiin tutkia tarkemmin. Mielenkiintoinen jatkotutkimuskohde olisi myös yhteisöllisyyden merkitys ja mahdollisuudet vaatelainaamoille.

Lähteet

Arvinen, Annikki; Aulanko, Arja; Heikkilä, Maili; Helenius, Raija; Ihari, Eila; Kelokorpi, Inga; Kindt, Laila; Lahti, Raija; Limingoja, Kirsti; Loikala, Leena-Maija; Louevuo, Raija; Magnusson, Hillevi; Nohynek, Aija; Olkkonen, Selja; Paltia, Irene; Raikkala, Marjatta; Simell, Iris; Tainio, Pirkko & Tuhkuri, Irja 1971. Tyttöjen käsityön opas. Helsinki: Otava.

Design District Helsinki. Ivana Helsingin Leninkilainaamo tarjoaa vaihtelua vaatekaappiin. <<https://designdistrict.fi/fi/jasentarinat/ivana-helsingin-leninkilainaamo-tarjoaa-vaihtelua-vaatekaappiin/>> (luettu 14.11.2018).

Dziubanowska, Beata & Neumaier, Ramona 2015. The Power of Clothing Libraries – An Empirical Study on Members of a Collaborative Consumption Business within the Fashion Industry. University of Borås: The Swedish School of Textiles. Master's Thesis.

Ellen MacArthur Foundation 2017. A new textiles economy: Redesigning fashion's future. <https://www.ellenmacarthurfoundation.org/assets/downloads/publications/A-New-Textiles-Economy_Full-Report_Updated_1-12-17.pdf> (luettu 10.11.2018).

Eskola, Jari & Vastamäki, Jaana 2015. Teemahaastattelu: opit ja opetukset. Ikkunoita tutkimusmetodeihin 1. 27–44. Jyväskylä: PS-kustannus.

Fletcher, Kate 2014. Sustainable Fashion and Textiles – Design Journeys. New York: Routledge.

Grönfors, Matti 2015. Havaintojen teko aineistonkeräyksen menetelmänä. Ikkunoita tutkimusmetodeihin 1. 146–161. Jyväskylä: PS-kustannus.

Gunther, Marc 2016. Pressure Mounts to Reform Our Throwaway Clothing Culture <https://e360.yale.edu/features/pressure_mounts_reform_throwaway_clothing_culture_hm_recycling> (luettu 31.10.2018).

Haapala, Riina 2019. Seinäjoelle avataan vaatelainaamo – yrittäjät: ”Hyvä keino kokeilla jotain uutta”. <<https://www.seinajoensanomaiset.fi/artikkeli/733622-seinajoelle-avataan-vaatelainaamo-yrittajat-hyva-keino-kokeilla-jotain-uutta>> (luettu 15.1.2019).

Hirsjärvi, Sirkka; Remes, Pirkko & Sajavaara, Paula 2010. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Kerkelä, Iina 2018. Access-based Consumption of Clothes: Ownership, Attachment, and Identity. Aalto University: School of Business. Master's thesis.

Lahti, Vesa-Matti & Selosmaa, Jenni 2013. Kaikki jakoon! Kohti uutta yhteisöllistä taloutta. Jyväskylä: Atena.

Lettenmeier, Michael 2018. A Sustainable Level of Material Footprint – Benchmark for Designing One-Planet Lifestyles. Helsinki: Aalto University.

- Linna, Meri 2011. Kutsukortin pukukoodit – juhla- ja tilannepukeutuminen. <<https://pukeutumisopas.com/tilaisuuden-aika-ja-puku/>> (luettu 22.2.2019).
- Linnemäki, Soile-Maria 2018. Vaatepuu – Meistä. <<https://vaatepuu.fi/meista/>> (luettu 14.11.2018).
- Koskinen, Teppo 2016. Tutkimus: Hollannissa maailman pisimmät miehet, Latviassa naiset – Katso suomalaisten keskipituudet. Etelä-Suomen Sanomat. <<https://www.ess.fi/uutiset/kotimaa/art2288712>> (luettu 15.2.2019).
- Mallaamo 2018. Meistä. <<https://mallaamo.fi>> (luettu 14.11.2018).
- Named 2018. Dresses. <<https://www.namedclothing.com/product-category/dresses/>> (luettu 11.2.2019)
- Niinimäki, Kirsi 2018. Sustainable Fashion in a Circular Economy. Helsinki: Aalto University.
- Nurmi, Anniina. Why & How 'Clothing as a Service' Will Change the Fashion System?. <<https://anniinanurmi.com/portfolio/why-how-clothing-as-a-service-will-change-the-fashion-system/>> (luettu 9.11.2018).
- Nurmi Clothing 2016. Nurmi Clothing Library test phase ends. <<http://www.nurmiclothing.com/nurmi-clothing-library>> (luettu 13.11.2018).
- Nykänen, Anna-Stina 2018. Hintalappuko häpeä?. Helsingin Sanomat 28.10.2018. B12.
- Pedersen, Esben Rahbek Gjerdrum & Netter, Sarah 2015. Collaborative consumption: business model opportunities and barriers for fashion libraries. Journal of Fashion Marketing and Management Vol. 19 Issue 3. 258–273.
- Räisänen, Riikka; Rissanen, Marja; Parviainen, Erja & Suonsilta, Helena 2017. Tekstiilien materiaalit. Helsinki: Finn Lectura.
- Saarela-Kinnunen, Maria & Eskola, Jari 2015. Tapaus ja tutkimus = tapaustutkimus?. Ikkunoita tutkimusmetodeihin 1. 180–190. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Svensk Dam 2018. 23 år senare! Victoria bär Silvias Nobelklänning. <<https://www.svenskdam.se/nobel/23-ar-senare-victoria-bar-silvias-nobelklanning/>> (luettu 19.12.2018).
- Vaaterekki 2018. Tuotekatalogi. <<http://vaaterekki.herokuapp.com/tuotteet/>> (katsottu 30.12.2018).
- Vaaterekki 2019. Meistä. <<https://www.vaaterekki.com>> (luettu 26.2.2019).

Vaatelainaamo Noppa 2017. Tietoja.

<<https://www.facebook.com/pg/vaatelainaamonoppa/about/>> (luettu 13.11.2018).

Valli, Raine & Perkkilä, Päivi 2015. Nettikyselyt ja sosiaalinen media aineistonkeruussa. Ikkunoita tutkimusmetodeihin 1. 109–120. Jyväskylä: PS-kustannus.

Vähä-Heikkilä, Anu 2018. Jaetut vaatteet – Jakamistalous vaatteiden tarjonta- ja käytömallina. Hämeen Ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyö (YAMK).

Wittrock, Hanna. Luento 26.4.2018. Höskolan i Borås.

YLE 2018. Itsenäisyyspäivän juhlavastaanotto 2018. <<https://areena.yle.fi/1-4586244>> (katsottu 6.12.2018).

Kyselylomake

Kysely Vaaterekin juhlavaatevalikoimasta

Tämä kysely käsittelee Vaaterekin juhla- ja iltapukuvalikoimaa jäsenten näkökulmasta. Se on osa Metropolian vaatetusalan opinnäytetyötäni, jonka aiheena on hyvän lainattavan juhlavaatteen ominaisuudet ja Vaaterekin valikoiman kehittäminen. Kyselyyn vastaaminen kestää noin 3-5 minuuttia.

***Pakollinen**

Ikä *

- alle 20 v
- 20 - 24 v
- 25 - 29 v
- 30 - 34 v
- 35 - 39 v
- 40 - 45 v
- yli 45 v

Kuinka kauan olet yhteensä ollut vaatelainaamon jäsen? *

- alle 6 kk
- 6-12 kk
- 1-2 vuotta
- 2-3 vuotta
- yli 3 vuotta

Kuinka usein tarvitset juhla- tai iltapukua? *

- harvemmin kuin kerran vuodessa
- noin kerran vuodessa
- muutaman kerran vuodessa
- noin kerran kuussa
- useammin kuin kerran kuussa

Seuraavat väittämät koskevat juhlavaatteiden merkitystä lainaamon valikoimassa. *

	Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En samaa enkä eri mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä
Liityin vaatelainaamon jäseneksi, koska tarvitsin juhla-asun.	☐	☐	☐	☐	☐
Mahdollisuus lainata juhlavaatteita on minulle tärkeä syy olla jäsen.	☐	☐	☐	☐	☐
En ole ostanut juhlavaatteita jäseneksi liittymisen jälkeen.	☐	☐	☐	☐	☐
Vaaterekin tämänhetkinen iltapukuvalikoima on kattava.	☐	☐	☐	☐	☐

Millaisia juhlavaatteita haluaisit lisää Vaaterekin valikoimaan? *

- Näyttäviä
- Rentoja
- Kuviollisia
- Joustavia
- Istuvia
- Väljiä
- Säädettäviä
- Hihattomia
- Pitkähihaisia
- Konepestäviä
- Kapeita
- Helmavia
- Pitkiä
- Lyhyitä
- Muu: _____

Millaisia värejä ja materiaaleja toivoisit? *

Oma vastauksesi _____

Mitä muuta haluat sanoa aiheeseen liittyen?

Oma vastauksesi _____